

Rozmowa z dr Anną Materską-Sosnowską,
politolożką z Uniwersytetu Warszawskiego **str.2**

FOT. MATERIAŁY PRASOWE

W tym roku Black Friday przypada
28 listopada, ale dla branży
e-commerce to już dawno przestał
być jednodniowy szal zakupów
- str. 9

BIZNES

GŁOS

DZIENNIK POMORZA

POMORZA

Wtorek
25.11.2025

Nr 273 (5730)
Nakład: 4.430 egz.

www.gp24.pl
Cena 5,00 zł (w tym 8% VAT)

Słupsk.
Oddział hematologii
w szpitalu zyska nowy
kriostat
str. 4

Sport. Tour de
Pologne 2026
pojedzie przez Bytów
str. 16

Słupsk. W środę
w filharmonii
V Festiwal im.
Wojciecha Kilara
str. 14

Nr ISSN 0137-9526

Nr indeksu 348-570

SŁUPSK

„TAK dla JAJ”. Nasza akcja w słupskim
Fimalu **str. 3**

FOT. LUKASZ CAPAR

POMORZE INWESTYCJA, KTÓRA POŁĄCZY POLSKIE WYBRZEŻE

Ekspresowa i zaawansowana

Tomasz Turczyn
Region

Na ekspresową drogę S6 czeka Pomorze. Mamy bardzo dobre wiadomości z prawie 23-kilometrowego odcinka jej budowy między Sławem a Słupskiem, realizowanego przez firmę Mirabud.

- Trwają prace porządkowe i wykończeniowe, montowane są bramownice dla oznakowania pionowego. Równolegle prowadzone są odbiory i trwa uzyskiwanie pozwoleń na użytkowanie - informuje Mateusz Grzeszczuk z Generalnej Dyrekcji Dróg i Autostrad w Szczecinie. - Co prawda nie ma jeszcze konkretnego terminu przekazania tego odcinka S6 dla kierowców, ale jeśli procedury przebiegną sprawnie, to

ruch ma być puszczony w grudniu 2025 roku.

Bardzo dobrze się też dzieje na budowie ponad 20-kilometrowego odcinka S6 z Leśnic do Bożegopola Wielkiego. Tu prace też powoli dobiegają końca. Wykonawca - Budimex określa zaawansowanie robót na poziomie 96 procent. Do skończenia zostało głównie oznakowanie. Choć prace są na bardzo zaawansowanym etapie, na otwarcie tego odcinka S6 będzie trzeba poczekać. Planowy termin zakończenia budowy to 9 kwietnia 2026 roku.

Tymczasem kierowcy na Pomorzu codziennie muszą mierzyć się z utrudnieniami związanymi z inwestycją. To zmiany organizacji ruchu na krajowej drodze numer 6.

Od Sławna do Słupska obowiązuje organizacja ruchu z nowym oznakowaniem i czasowymi zjazdami i ograniczeniami prędkości.

- Odcinkowo kierowcy poruszają się już S6, bo jej fragmenty są udostępnione - zaznacza Mateusz Grzeszczuk z GDDiA w Szczecinie.

Ekspresowa droga S6 połączy - Pomorze Wschodnie i Zachodnie - takie miasta jak: Szczecin - Koszalin - Sławno - Słupsk - Lębork - Gdynię - Gdańsk. Całość będzie miała długość 360 km i ma być oddana w połowie przyszłego roku. Droga ma ułatwić podróż turystom, ale i też usprawnić tranzyt m.in. do portów morskich od Świnoujścia i Szczecina do portów Trójmiasta.

©P
Czytaj str. 4

Najbardziej opłacalne studia w Polsce

W Polsce są kierunki i uczelnie, po których już w pierwszym roku pracy można liczyć na pensje sięgające 22 tysiące złotych brutto miesięcznie **str. 13**

Kraj/Świat

Tusk bierze udział
w szczycie oraz
rozmowach
o Ukrainie
str. 6

Świat.

USA i Ukraina: Mamy
plan pokojowy,
zaktualizowany
i udoskonalony
str. 8

Na wielu odcinkach budowanej trasy S6 trwa już montaż znaków drogowych i tablic informacyjnych

FOT. PRZEMYSŁAW SWIDERSKI

Jutro w naszej gazecie Strona Zdrowia

- Oprócz leków są inne nietypowe, ale skuteczne sposoby na ból głowy
- Grypa czy przeziębienie? Poznaj objawy

Zamów prenumeratę

Głos Pomorza
Głos Koszaliński
Głos Szczeciński ☎ 94 340 11 14
bok.prenumerata@polskapress.pl
prenumerata.gp24.pl

Nawrocki chce być polskim Trumpem

Dorota Kowalska
Rozmowa

z dr Anną Materską-Sosnowską, politolożką z Uniwersytetu Warszawskiego

Czymś panią zaskoczył Karol Nawrocki podczas tych pierwszych stu dni swojego urzędowania?

Bez względu na to, totalną walką. Co prawda zapowiadał, że jego celem jest obalenie rządu Donalda Tuska, niemniej oczekiwałam po osobie z wykształceniem historycznym, pełniącym już funkcję publiczną - mam na myśli stanowisko prezesa IPN-u - większej odpowiedzialności za państwo. Widzę tylko mocną walkę frakcyjną - frakcyjną, choć można ją także nazwać inaczej, wszystko jedno - ale tak, aż takiej brutalności się nie spodziewałam.

Prezydent już dorobił się przydomku „wetomat”, trzynaście zawetowanych ustaw to jest bardzo dużo.

To nie chodzi tylko o liczbę zawetowanych ustaw, tylko o to, jakie to są ustawy, albo o to, jak to weto działa. Na przykład odmowa nominacji oficerskich czy nominacji sędziowskich, to nie jest tylko rozgrywka z rządem, czy rozgrywka z premierem, ale to podważanie fundamentów państwa tak naprawdę. Nie tylko uzurpacja własnych kompetencji i ich poszerzanie. To, co robi prezydent Nawrocki, jest szkodliwe. Spójrzmy na jego weta, choćby to, które obejmuje zakaz jazdy samochodów elektrycznych po wydzielonych pasach - jaki to ma sens?

Niektórzy mówią, że prezydent Nawrocki może się na tym swoim wetowaniu, negowaniu rządu przejechać, mówiąc kolokwialnie, że gra zbyt twardo. Pani się zgadza z tą tezą?

Prezydent Nawrocki, moim zdaniem, przede wszystkim gra na przejście rządu do przodu, na prawicy i to na przejście w taki sposób, w jaki zrobił to Donald Trump. Chce podporządkować sobie PiS, przejąć czy skierować PiS na drogi MAGA. Ale widzimy po niecałym roku urzędowania prezy-

FOT. MAT. PRASOWE

A. Materska-Sosnowska: - PiS nie wyklucza koalicji z Konfederacją, to oczywiste, ale nie wyklucza także koalicji z Koroną Brauna

denta Trumpa, jakie ma notowania, mimo że wygrał wybory prezydenckie z bardzo dobrym wynikiem, jak wygląda gospodarka pod jego rządami czy sytuacja Stanów Zjednoczonych w ogóle. Więc zgadzam się, że radykalizacja może nie do końca służyć prezydentowi. My naprawdę jesteśmy zmęczeni wojną plemienną i oczywiście części to się może podobać, prezydent Nawrocki może budować się jako lider, ale ostatecznie pojawia się pytanie: komu i czemu to służy? jakim interesom? Prezydent ma jeszcze jeden mankament: jego bardzo słabą stroną jest brak jakiegokolwiek doświadczenia w polityce międzynarodowej. To mu nie służy, zwłaszcza w sytuacji i w czasach, w jakich żyjemy.

Mam wrażenie, że Jarosław Kaczyński może trochę żałować, że wystawił Karola Nawrockiego w tych wyborach prezydenckich, bo widać wyraźnie - o czym pani wspominała - że Karol Nawrocki próbuje przejąć rząd dusz na prawicy i przyćmiewa prezesa, nie mówiąc już o innych politykach PiS-u.

To nie jest tylko to, bo gdyby to była tylko kwestia przyćmienia, to dobry lider umie dać światło innym. Ale, moim zdaniem, to jest dużo poważniejszy problem, dlatego że ten sojusz z częścią Konfederatów buduje zupełnie inne, nowe środowisko. To nie jest tylko przyćmienie PiS-u - dlatego twierdzą, że to może iść właśnie w stronę MAGA. Nie wszyscy Republikanie podporządkowują się MAG, mówią, że MAG kupił Republika-

nów - w tej chwili wszystko jedno, za jaką walutę. Ale gdyby taki MAG pojawił się na polskiej scenie politycznej, zupełnie by ją przebudował. PiS, ukochane dziecko prezesa Kaczyńskiego, mogłoby się okazać ani nie tak cudownym dzieckiem, ani nie tak chciwym. To zresztą będzie powodowało kolejne konsekwencje, czyli spór w samym PiS-ie, walki wewnętrzne. Poszczególne frakcje, które w nim są, będą się raczej uaktywniały, będą się zastanawiały, co robić i jak robić. W moim przekonaniu wystawienie Karola Nawrockiego w wyborach prezydenckich było o tyle błędem prezesa - choć oczywiście była wygrana - że tego akurat prezydenta nie da się tak podporządkować sobie i partii, jak poprzedniego. To nie jest człowiek partyjny, on jest zupełnie spoza pierwszoplanowej polityki, więc może też dlatego tak się zachowuje. Dalekosiężnie to może mieć negatywne skutki także dla Prawa i Sprawiedliwości.

Tylko właściwie Karol Nawrocki nie ma żadnego zaplecza politycznego, otaczają go politycy PiS-u i kilku rzeczników IPN-u.

Dlatego nie zamachnie się na PiS, bo on potrzebuje PiS-u, będzie musiał się z tym PiS-em układać - tu się z panią zgadzam, ale myślę, że będzie czerpał dużą siłę i będzie budował swoją pozycję szeroko sięgając po Konfederację, po te właśnie środowiska. Nie bez kozery poseł Bosak mówił: „Jeden z nas został prezydentem”. Myślę, że to jest pewne niebezpieczeństwo. Nie mówię, że Karol Nawrocki zerwie z PiS-em, nie jest samobójcą. Ale już nawet dobór ludzi z PiS-u do jego kancelarii, pokazuje pewną próbę wybijania się na samodzielność. Nie wiem, jak wygląda dzisiaj kwestia słuchania przez Karola Nawrockiego przekazu z Nowogrodzkiej. Myślę, że takim pierwszym tego sprawdzianem będzie ustawa zakazująca prowadzenia ferm futerkowych. To nie będzie jedyna taka ustawa, będzie więcej projektów, gdzie PiS może coś poprzeć razem z rządzącymi, a prezydent będzie miał kłopot, czy wetować

wszystko, czy też jakoś się układać.

Wspomniała pani o Konfederacji. Niektórzy politolodzy twierdzą, że tam też nie dzieje się dobrze i Konfederacja jest mocno podzielona między panów Bosaka i Mentzena. Przewiduje pani taki scenariusz, że Konfederacja się po prostu rozpadnie na dwie części?

Ponieważ to konfederacja, to zawiera w sobie co najmniej dwa podmioty, a nie zapominajmy jeszcze o Grzegorz Braunie. Suwerenne podmioty. Nie przesadzałabym z tymi teoriami, że tam dzieje się źle, dzieć będzie się źle dopiero za dwa lata, czyli przed wyborami, bo wtedy pojawiają się pytania: z kim do nich iść? kto będzie układał listy? kogo będzie więcej? I teraz kolejne niewiadome: jak będzie wyglądało budowanie tej opowieści przez najbliższe dwa lata, co Konfederacja proponuje swoim wyborcom. Widzimy też, co robi PiS, jak działa na rozbiście Konfederacji, jaką przyjęli narrację, co mówi prezes, chociażby o Mentzenie. Tylko pytanie, jak na koniec dnia zachowa się reszta. Nie lekceważyłabym także, niestety, Korony Polski Brauna. Poniedziałkowe wypowiedzi niektórych polityków sugerują, że absolutnie nie wykluczają takiej koalicji.

Koalicji z Konfederacją?

PiS nie wyklucza koalicji z Konfederacją, to oczywiście, ale nie wyklucza także koalicji z Koroną Brauna.

Dobrze, a wracając do Karola Nawrockiego, jak w takiej sytuacji, z takim prezydentem może współpracować rząd? Można jego decyzje jakoś obchodzić, ale weta Karola Nawrockiego nie posuwają prace ekipy Donalda Tuska do przodu.

Posuwać posuwają, ale nie tak szybko jak można było. Mówiliśmy o tym przed wyborami: położyć na stół, pokazać, jak pracujesz, co jest zrobione, a wtedy możesz ewentualnie oskarżać prezydenta, że wetuje ustawy, wyhamowuje pracę rządu, szkodzi, także obywatelom. Mają ciężko i mają pod górkę, ale nie

do końca są bez winy. Pytanie, co mogą z tym zrobić i jaką mogą pokazać skuteczność. Poza tym jest jeszcze jedna rzecz, poniedziałkowe wypowiedzi polityków opozycji w momencie tak daleko posuniętej dywersji na naszym terenie obróć się przeciwko niej. Bo jest coś takiego jak jednocześnie się pod flagą i hasła: „To ich wina, bo skasowali Pegasusa i dlatego nie wiedzieli, co ruszy szykują” - naprawdę nie działają, bo ludzie nie są tak głupi.

Myśli pani, że środowisku opozycijnemu zaszkodzi historia Zbigniewa Ziobry, Marcina Romanowskiego? Czytając sondaż i z nich jednoznacznie wynika, że sześćdziesiąt procent Polaków chce, aby Ziobro stanął przed sądem, żeby został rozliczony i źle oceniał fakt, że ukrywa się na Węgrzech.

Bo tego się nie da wytłumaczyć. Złazszcza przy polityku, który mówił to, co mówił: że „niewinni nie mają się czego bać”, albo że „nikt przez tego pana więcej umierał już nie będzie”. Ziobro rzucał dużo podobnych tekstów i faktycznie dzisiaj jego sytuacja wygląda źle, bardzo źle. Ziobro postawił też PiS w kiepskiej sytuacji, musi go bronić i robić z niego męczennika. Trudno robi się męczennika z kogoś, kto siedzi na Węgrzech. Rozumiem jego osobiste obawy i strach przed trafieniem do aresztu, ale stary list Jarosława Kaczyńskiego jest bardzo obciążającym listem. Proszę zobaczyć, jaką postawę przyjął Obajtek: „nie mam się czego bać, bo jestem niewinny, oczywiście, że się będę stawiał w prokuraturze”. On zagrał w ten sposób. Problem jest dużo poważniejszy, bo myślę, że to nie są jedyne oskarżenia kierowane pod adresem byłych członków rządu Zjednoczonej Prawicy. I myślę, że także dlatego PiS tak głośno dzisiaj krzyczy: „Czy wyobrażacie sobie kolejne cztery lata ekipy Tuska? To już lepiej z Braunem robić rząd”. To próba ochrony własnych interesów.

Mają prezydenta Nawrockiego, to dla nich ostatnia deska ratunku. Pytanie, jak się

prezydent Nawrocki będzie zachowywał? Lojalnie.

Tylko bardzo by mu to zaszkodziło. A myślę, że póki co, Karol Nawrocki gra głównie na siebie.

To prawda, ale on potrzebuje PiS-u do startu w drugą kampanię, więc na pewno ich nie porzuci. Poza tym jest coś takiego, jak solidarność grupy. Co do tego nie mam wątpliwości, że tutaj byłby lojalny. Wbrew pozorom to może dać dodatkową siłę Konfederatom, albo ujawniać takich polityków, którzy nie byli w pierwszym szeregu przy poprzedniej władzy. I wbrew pozorom to może być dla niego korzystne.

Jak pani myśli w takiej perspektywie długofalowej, o co gra Karol Nawrocki?

O wszystko. O bycie Donaldem Trumpem. Strój żony na zaprzysiężeniu nie był przypadkiem, sposób mówienia, lekceważenia, pokazywania takiej nagiej siły, że wspomnę o zdjęciu w podkoszulku, te krzyki i słowa na placu Piłsudskiego 11 listopada - to jest, myślę, próba reorientacji, próba narzucenia innego stylu polityki. Nawrocki ma pewne doświadczenie w byciu liderem i przewodniczeniu grupie - o to gra przede wszystkim, chce być polskim Donaldem Trumpem.

Na pewno prezydent bardzo chciałby zmiany konstytucji w taki sposób, żeby więcej władzy należało do niego, ale to się chyba nie uda, prawda?

Myślę, że to się nie uda, dlatego że w Polsce konstytucję zawsze były pisane przeciwko, a nie dla kogoś - to po pierwsze. Po drugie, jeśli Nawrocki będzie się tak zachowywał, jak zachowuje, część PiS-u pójdzie za nim ślepo w prezydenta zapatrzoną, bo jest silny lider, silny przywódca, ale część będzie przerażona. Model, jaki chce wprowadzić Nawrocki - nie widziałam jego projektu, nie wiem, czy jest stworzony na wzór francuski, czy na wzór rosyjski, ale i tu i tu prezydent jest silny, a to buduje nie tylko zwolenników, ale i przeciwników. Na pewno trzeba być bardzo ostrożnym przy zmianach systemowych, bo można doprowadzić do pożaru.

Akcja prozdrowotna „TAK dla JAJ” w słupskim Fimalu

Wojciech Lesner
Słupsk

O profilaktyce raka jąder mówiono w poniedziałek, 24 listopada, podczas prozdrowotnej akcji „TAK dla JAJ”, którą zorganizował „Głos” w markecie budowlanym Fimal w Słupsku. Specjaliści, lekarze i przedstawiciele organizacji wspierających zdrowie, przekonywali panów, że regularne badania i samokontrola mogą uratować życie.

Mężczyźni wciąż znacznie częściej niż kobiety odkładają troskę o swoje zdrowie. Do lekarza trafiają zazwyczaj dopiero wtedy, gdy pojawia się ból, a badania profilaktyczne schodzą na dalszy plan. Tymczasem regularne kontrole i zgłaszanie się do lekarza powinno być priorytetem dla każdego.

- Badać powinni się już młodzi mężczyźni, ponieważ nowotwory jąder dotyczą grupę wiekową od 20. do 40. roku życia.

O profilaktyce muszą też myśleć starsi panowie, w kierunku nowotworów prostaty - mówi Barbara Lusińska, lekarz medycyny rodzinnej z przychodni przy ul. Bohaterów Westerplatte Samodzielnego Publicznego Miejskiego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Słupsku. - Takie badania przeprowadzają lekarze urologi. Jeśli chodzi o raka jąder, bardzo ważne jest samobadanie tych narządów. U nas w ZOZ-ie prowadzone są akcje w listopadzie, pokazujące, jak to samobadanie jąder powinno wyglądać, na co trzeba zwrócić szczególną uwagę. Jeśli chodzi o raka prostaty, głównym markerem jest tutaj PSA. W listopadzie można w miejskim ZOZ-ie wykonać takie badanie w cenach promocyjnych i w ramach programów profilaktycznych.

Podczas naszej akcji „TAK dla JAJ” zorganizowanej w słupskim markecie budowlanym Fimal przy ul. Bałtyckiej 3 w Słupsku specjaliści opowiadali o tym, jak się nie dać nowotworowi ją-

Do akcji „TAK dla JAJ” dołączyły także panie ze Słupskiego Stowarzyszenia „Amazonek”

der, oraz uświadamiali panów, jak ważna jest profilaktyka.

- Zaangażowaliśmy się w akcję, bo 90 procent naszych klientów to mężczyźni - właściciele

i pracownicy firm budowlanych, ale też dlatego, że wspieramy tego typu inicjatywy, aby uświadamiać ludzi, że bardzo ważnym aspektem życia są badania

profilaktyczne - mówi Jakub Stec ze słupskiego Fimala.

Do akcji dołączyły także panie ze Słupskiego Stowarzyszenia „Amazonek”, aby przypominać,

że nowotwory to problem dotykający nie tylko kobiety, ale również mężczyzn.

- Nie bez powodu nabyliśmy fantom jąder, bo chcemy także zwracać uwagę na problem, który może spotkać też mężczyzn, jeśli chodzi o choroby nowotworowe. Dołączenie do tej akcji jest dobrą okazją do tego, abyśmy mogły jako Amazonki zwrócić uwagę na to, że mężczyźni też mogliby dbać bardziej o siebie - podkreśla Maria Stefańska ze słupskich Amazonek.

Podczas akcji obecne były także panie z Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Słupsku, które apelowały do panów, aby nie wstydzić się regularnego wykonywania badań profilaktycznych.

- Uświadamiamy, edukujemy, przypominamy o badaniach, żeby się zgłaszać do lekarza, jeśli wystąpią jakieś objawy, symptomy choroby. Najważniejsze jest przełamanie bariery wstydu samobadania się - mówi Małgorzata Parol z sanepidu. ©

FOT. LUKASZ CAPAR

AUTOREKLAMA

0011427766

GŁOS
DZIENNIK POMORZA
POMORZA

do kupienia
także
w sieci

Delikatesy
CENTRUM

Droga S6 - kiedy cierpliwość pomorskich kierowców zostanie nagrodzona?

Tomasz Turczyn
Pomorze

Jeszcze przez jakiś czas w kilku rejonach Pomorza kierowcy będą musieli „pomoczyć się” na trasach z powodu zmian w organizacji ruchu. Nagrodą za to będzie nowoczesna ekspresowa droga S6, która w całości ma być oddana w połowie 2026 roku.

- Już w grudniu tego roku pojedziemy prawie 23-kilometrowym odcinkiem S6 od Sławna do Słupska - informuje Mateusz Grzeszczuk z Generalnej Dyrekcji Dróg i Autostrad w Szczecinie. - To pod warunkiem, że sprawnie pójda wszystkie odbiory i pozwolenia na użytkowanie.

Mateusz Grzeszczuk dodaje, że patrząc w stronę Koszalina na odcinku budowanej S6 między Sianowem a Sławnem (23,1 km) do dokończenia pozostał większy zakres prac niż na sąsiednim odcinku Sławno-Słupsk.

- Prowadzone są intensywne prace związane z ogrodzeniami, barierami, robotami wykończeniowymi oraz przy jezdniach dodatkowych - mówi. - Duży wpływ na prowadzone roboty mają również warunki pogodowe, zwłaszcza opady deszczu utrudniają prace. Trwają również procedury związane z uzyskiwaniem pozwoleń na użytkowanie.

Aktualnie nie ma jeszcze konkretnego terminu oddania

Przez całą S6 przejedziemy w połowie przyszłego roku, a na razie oddawane są do użytku kolejne jej odcinki

drogi do użytku. Natomiast jeżeli na przeszkodzie nie staną warunki pogodowe oraz odbiory i uzyskiwanie niezbędnych pozwoleń przebiegnie sprawnie, to możliwe powinno być przekierowanie ruchu na jezdnię nowej S6 na tym odcinku jeszcze przed końcem tego roku, tak aby uwolnić od ruchu tranzytowego obecną Drogę Krajową nr 6 przebiegającą przez miejscowości zamieszkałe.

Na wymienianych odcinkach obowiązuje zmieniona organizacja ruchu na DK6. Dobrą informacją jest też to, że skończył się tzw. ruch wahadłowy w okolicy miejscowości Bobrowice (woj. zachodniopomorskie), który korkował ten odcinek krajówki.

Spoglądając na trasę S6 między Leśnicami a Bożympołem Wielkim (woj. pomorskie) widać właściwie skończoną drogę. Najwyraźniejsze znaki, że budowa wyczekiwanej ekspresówki jeszcze trwa, ujrzymy głównie w okolicach węzła Łęczycy. O zbliżającym się końcu prac wspomina Budimex, wykonawca tego odcinka drogi.

Jak podaje Rafał Frankowski, kierownik budowy, ogólne zaawansowanie prac wynosi około 96 proc.

- Pozostały nam głównie prace związane z budową ogrodzeń, barier energochłonnych, oznakowania poziomego i pio-

nowego - mówi Rafał Frankowski. - Te prace też mamy zaawansowane na około 90 proc. Można powiedzieć, że zbliżamy się ku końcowi. Uporano się już z większością robót zasadniczych, ponadto na całym fragmencie długości 22,1 km w pełni ułożono nawierzchnię bitumiczną.

Na odcinku szczególnie pracochłonny był dwukilometrowy przejazd między węzłami Lębork Wschód i Zachód. Wykonawca musiał się tu przekopać przez wzgórza, miejscami schodząc w dół nawet o 27 metrów.

- Wykopaliliśmy niespełna 3 miliony metrów sześciennych piasku. Cały ten materiał został wykorzystany do budowy nasypu trasy między: Leśnicami, a Bożympołem Wielkim oraz do wykonywania wymian gruntu - opisuje kierownik budowy. - W swojej karierze nie spotkałem się jeszcze z wykopem na taką skalę w tym rejonie Polski - akcentuje.

Ten odcinek S6 ma być oddany do użytku do 9 kwietnia 2026 roku. W międzyczasie kierowcy muszą być gotowi na jeszcze jedną zmianę w rejonie Gołdowa. Obecnie, jadąc z Lęborka w kierunku Gdańska, samochody prowadzone są ze starej DK6 na węzeł Łęczycy i tam już nową S6 (podobnie to wygląda od strony Gdańska). Od 20 listopada - najbliższy czwartek - jednak ruch w obie strony między: Łęczycami, a Bożympołem

Wielkim z powrotem będzie przeniesiony na starą DK6. Z perspektywy kierowców istotne jest też to, że nowa nitka S6 pomiędzy węzłami „Lębork Wschód” i „Lębork Zachód” została zamknięta, a auta jadą starym śladem DK 6 przez ulicę Abrahama łącznie z węzłem „Lębork Wschód”. Zmiany spowodowane są trwającą budową S6 i będą obowiązywały do kwietnia 2026 roku.

Jadąc od strony Gdańska do Lęborka można przejechać miasto ulicą Abrahama i Jana Pawła II, a dalej Węzłem Zachód w kierunku Słupska. Wcześniej można skorzystać z węzła „Lębork Wschód”, gdzie przez ulicę Wileńską i Witosa dojechać można do wiaduktu nad drogą S6 kierując się do Mostów i Lęborka. Poruszając się od strony Słupska przejedziemy przez węzeł „Lębork Zachód” zjeżdżając na nim do miasta lub w kierunku Małoszyc. Z kolei jadąc od strony ulicy Gdańskiej w Lęborku i Mostów w kierunku Gdańska przejedziemy przez wiadukt S6 w ulicę Witosa i dalej przez rondo, i ulicę Wileńską oraz węzeł „Lębork Wschód” wjeżdżamy na drogę krajową nr 6. ©

Współpr.:
R. Gębuś, M. Krajewski

A CO Z POŁĄCZENIEM KOLEJOWYM?

Do 13 grudnia 2025 r. - w związku z modernizacją linii kolejowej 202 - nie będzie funkcjonował ruch pociągów na trasie Lębork - Słupsk. Obowiązuje komunikacja zastępcza - autobusowa.

Przebudowa linii 202 to obecnie jedno z największych zadań infrastrukturalnych, realizowanych przez Polskie Linie Kolejowe SA na Pomorzu. Długą wyczekiwana przez podróżnych inwestycja znajduje się w kluczowej fazie realizacji. Według harmonogramu pociągi bez żadnych przeszkód po dwutorowej linii 202 pomiędzy Słupskiem a Lęborkiem pojadą pod koniec 2026 r. Cała linia 202 ze Słupska do Gdyni ma zostać zmodernizowana do roku 2029. Na odcinku pomiędzy Słupskiem a Koszalinem oraz do Miastka, ruch pociągów będzie zachowany do 1 lutego 2026 roku. Wówczas, ze względu na przebudowę stacji w Słupsku od 1 lutego do 13 czerwca 2026 zostaną całodobowo zamknięte odcinek na linii 202 Słupsk-Reblino oraz Kobylnica Słupska-Słupsk na linii 405. Obowiązywała autobusowa komunikacja zastępcza.

Oddział hematologii w słupskim szpitalu zyska nowy kriostat

Patryk Czerwiński
Słupsk

Słupskie Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Hematologii i Transplantacji Szpiku przekazało słupskiemu szpitalowi darowiznę w kwocie 101 tys. złotych. Środki zostaną przeznaczone na zakup nowoczesnego kriostatu.

Przekazanie darowizny było możliwe dzięki datkom, jakie na rzecz Stowarzyszenia wpłacali pacjenci i ich rodziny. Zakup kriostatu - sprzętu służącego do szybkiego zamrażania i cięcia tkanek na bardzo cienkie skrawki - pozwoli na rozwój oddziału hematologicznego, a także przyczyni się do sprawniejszego leczenia pacjentów np. z chorobami szpiku.

- Kupimy kriostat, największy spośród wszystkich, które mamy. Te aparat służy do zam-

Przekazanie darowizny było możliwe dzięki datkom, jakie na rzecz Stowarzyszenia wpłacali pacjenci i ich rodziny

rażania tych komórek, które będą przeszczepione. Przeszczepujemy wówczas trochę ma-

teriał przeszczepowy, który mamy obecnie w banku i będziemy się starać o kolejne pro-

cedury przeszczepowe i procedury leczenia CAR, czyli komórkami aktywowanymi specjalnie do leczenia nowotworów układu krwiotwórczego - mówi dr Wojciech Homenda, ordynator Oddziału Hematologicznego i Transplantacji Szpiku w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Słupsku. - Pozwolił nam to zrobić znowu krok naprzód dla rozwoju naszego oddziału, dlatego jestem bardzo wdzięczny. Bez tego kriostatu nie moglibyśmy na początku przyszłego roku rozwinąć naszej działalności - dodaje.

- Już takie jedno urządzenie mamy, ale tej chwili jest niewystarczające na próbki, które musimy zamrażać, więc naprawdę ten zakup jest bardzo cenny i bardzo przydatny - podkreśla Anetta Barna-Feszak, wiceprezes Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Słupsku.

To nie pierwszy raz, gdy Słupskie Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Hematologii i Transplantacji Szpiku wspiera słupski szpital. Od początku swojego istnienia Stowarzyszenie przekazało szpitalowi darowizny rzeczowe i finansowe na łączną sumę ponad 225 tysięcy złotych. Z przekazanych obecnie 101 tysiącami zł na zakup kriostatu dla Oddziału Hematologicznego i Transplantacji Szpiku będzie to kwota ponad 326 tysięcy złotych.

- Jestem ogromnie dumna, szczęśliwa, że mogę należeć do tak zacnego grona tworzą-

cego stowarzyszenie. Jeszcze bardziej jestem dumna z inicjatyw, które podejmujemy, z tego, że możemy służyć pomocą, że nasze datki przyczyniają się do lepszej troski o zdrowie chorych pacjentów, którzy tej pomocy naprawdę potrzebują - mówi Bernadetta Żynis, wiceprezes Słupskie Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Hematologii i Transplantacji Szpiku.

Słupskie Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Hematologii i Transplantacji Szpiku powstało sześć lat temu i działa przy Wojewódzkim szpitalu Specjalistycznym w Słupsku. Jego prezesem jest Wojciech Homenda - ordynator Oddziału Hematologicznego, a wiceprezesem Bernadetta Żynis, dr hab. prof. Uniwersytetu Pomorskiego w Zakładzie Teorii Literatury i Badań Kulturowych Instytutu Polonistki.

Przekazanie darowizny było możliwe dzięki datkom, jakie na rzecz Stowarzyszenia wpłacali pacjenci i ich rodziny

KRÓTKO

DYWERSJA NA TORACH

Trzecia osoba usłyszała zarzuty

– Prokurator przedstawił Wołodymyrowi B. zarzut pomocnictwa w sprawie aktów dywersji z 15-16 listopada na infrastrukturę kolejową – poinformował w poniedziałek rzecznik Prokuratury Krajowej prok. Przemysław Nowak. To trzecia osoba z zarzutami w tej sprawie. Prok. Nowak wyjaśnił, że według ustaleń śledztwa Wołodymyr B. ułatwił bezpośrednim sprawcom popełnienie przestępstwa przez pomoc w rozpoznaniu terenu i przygotowaniu dalszych działań. Na wniosek prokuratora sąd zastosował wobec

mężczyzny trzymiesięczny areszt.

Prokuratura stawia też w tej sprawie zarzuty dwóm obywatelom Ukrainy: Ołeksandrowi K. (39 lat) i Jewhenijowi I. (41 lat). Dotyczą one dokonania aktów dywersji o charakterze terrorystycznym na rzecz wywiadu Federacji Rosyjskiej przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej. Grozi za to dożywocie.

Wcześniej w ramach śledztwa zatrzymano jeszcze cztery osoby. Trzy zostały zwolnione, a jedna usłyszała zarzut ukrywania dokumentów. PAP

PRAGA

Prezydent z wizytą w Czechach

Wczoraj Karol Nawrocki wraz z małżonką Martą Nawrocką udali się z wizytą do Republiki Czeskiej. W Pradze prezydent Polski spotkał się m.in. na Zamku Praskim z prezydentem Czech Petrem Pavelem oraz prawdopodobnym przyszłym premierem tego kraju Andrejem Babiszem.

ŁÓDZKIE

W wypadku zginęły cztery osoby

Do tragicznego w skutkach zdarzenia doszło wczoraj w godzinach porannych na trasie S8 w gminie Lututów. Jak poinformowały służby ratunkowe, doszło tam do zderzenia dwóch pojazdów osobowych z dwiema ciężarówkami. W wyniku tego karambolu śmierć poniosły cztery osoby. Na miejscu wypadku lądował śmigłowiec LPR.

Kierujący pojazdem typu bus z niewyjaśnionych dotąd przyczyn najechał na stojące na prawym pasie ruchu pojazdy, wcześniej doszło tu bowiem do pożaru pojazdu ciężarowego. W wyniku tego wypadku śmierć na miejscu ponieśli kierowca busa oraz trójka pasażerów, a piąta osoba z busa została hospitalizowana. PAP

EDUKACJA

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego opublikowało dane z tegorocznej rekrutacji na swojej stronie internetowej. Jak wynika z zestawienia, 1 października pierwszy rok studiów rozpoczęło w sumie nieco ponad 450 tysięcy osób, w tym ponad 335 tys. na studiach pierwszego stopnia i jednolitych studiach magisterskich oraz ponad 115 tys. na studiach drugiego stopnia. To oznacza spadek o około 12 tys. osób w porównaniu do 2024 roku.

Do Cyber Legionu zgłosiło się już 2 tysiące osób, z których 99 procent pomyślnie przeszło weryfikację

Władysław Kosiniak-Kamysz, wicepremier, szef MON

Tusk bierze udział w szczycie oraz rozmowach o Ukrainie

Adam Kielar
Angola

Premier Donald Tusk przybył wczoraj do Angoli, gdzie weźmie udział w szczycie Unia Europejska-Unia Afrykańska. Na marginesie tego wydarzenia odbyło się spotkanie szefów rządów i państw UE. Premier przedstawił na nim polski punkt widzenia na plan pokojowy dla Ukrainy.

Wczoraj po godzinie 12.30 premier wystąpił na konferencji prasowej.

Tusk po spotkaniu ocenił, że rozmowa była poważna. Jak dodał, „jest mało powodów do jakiegos hurraoptyzmu”.

– Wszyscy będziemy wspierać ten proces, w którym, daj Bóg, pojawia się szansa na zakończenie wojny rosyjsko-ukraińskiej, a przynajmniej jej zawieszenie – powiedział szef polskiego rządu.

Jak podkreślił, jest „pełna zgoda po stronie europejskiej”, że 28 punktów przedstawionych przez USA wymaga pracowania. Dodał, że część z nich jest „nie do zaakceptowania”.

– Szczególnie jest ważne z polskiego punktu widzenia, żeby żadne porozumienie w żaden sposób nie osłabiało Polski czy Europy i naszego bezpieczeństwa – zapewnił premier.

– Żadne porozumienie, nieważne, kto z kim będzie je zawierał, nie może osłabiać czy

Donald Tusk na konferencji prasowej w Luandzie w Angoli podsumował spotkanie szefów rządów i państw UE

podważać bezpieczeństwo Polski i całej Europy. Co do tego wszyscy się zgodzili – poinformował.

Premier po spotkaniu liderów UE

Tusk podkreślił, że liderzy Europy chcą, by na Ukrainie zapanała sprawiedliwy i trwały pokój.

– To oczywiste. Będziemy wspierali Ukrainę w dalszym ciągu. Upadek Ukrainy oznacza bezpośrednie zagrożenie dla Polski, mam nadzieję, że wszyscy to zrozumieli, także w Polsce – dodał.

Podkreślił też, że „żadne porozumienie czy warunki poko-

jowe nie mogą faworyzować agresora” i osłabiać Europy, Polski czy Ukrainy.

– Nie ma zgody na to, aby warunkiem pokoju było osłabienie militarne, czyli tak zwane limity, jeśli chodzi o ilość żołnierzy na Ukrainie – mówił.

Zdaniem Tuska „sprawa jest delikatna, bo nikt nie chce zniechęcić Amerykanów i prezydenta Trumpa do tego, aby Stany Zjednoczone były po naszej stronie w tym procesie”.

– Zrobimy wszystko, żeby Stany Zjednoczone były po tej samej stronie. Powinniśmy rozmawiać jako NATO w całości, a nie jakieś poszczególne kraje – oświadczył Tusk.

Według premiera, trzeba podtrzymywać politykę sankcji wobec Rosji. Jak mówił, państwa europejskie są zdeterminowane, aby do posiedzenia Rady Europejskiej w grudniu rozstrzygnąć kwestię zamrożonych aktywów rosyjskich.

– Pojawiają się jeszcze ciągle obawy niektórych państw europejskich, ale jesteśmy o wiele bliżej decyzji, aby te rosyjskie środki, które są w dyspozycji Europy, aby te rosyjskie środki finansowe wspomogły Ukrainę zarówno teraz, jak i na czas odbudowy – podkreślił szef polskiego rządu.

Szczyt Unia Europejska-Unia Afrykańska

W Luandzie, stolicy obchodzącej 50-lecie niepodległości Angoli, rozpoczął się wczoraj 7. szczyt Unia Europejska-Unia Afrykańska (UA). Odbywa się on podczas rotacyjnego przewodnictwa Angoli w UA. Przywódcy 27 państw UE i 55 krajów UA mają rozmawiać o zacieśnianiu współpracy w kluczowych obszarach, takich jak: pokój i bezpieczeństwo, integracja gospodarcza, handel, zielony rozwój, cyfryzacja, migracje i rozwój społeczny.

Szczyt będzie prowadzony wspólnie przez prezydenta Angoli Joao Lourenco i przewodniczącego Rady Europejskiej Antonio Costę. Unię będzie reprezentować także szefowa Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen. PAP

Sztab Generalny chce obywatelskiego kontrwywiadu. Przestrzega Polaków, by nie zostali agentami

Adam Kielar
Warszawa

Sztab Generalny Wojska Polskiego w opublikowanym w sieci apelu wezwał Polaków, by byli „obywatelami kontrwywiadowcami” i nie stawiali się agentami obcych państw „przeznaczonymi na utratę”.

„Przeciętny Polak, niemający nigdy do czynienia ze światem przestępczym czy agenturalnym, nie stanie się typem wro-

giego agenta zawodowego, drogowego zasobu szkolonego dużym nakładem pieniędzy, ale przede wszystkim czasu” – czytamy.

Przestrzega jednocześnie, że jeśli ulegnie manipulacjom i oszustwom, to obce siły mogą stworzyć z takiej osoby agenta „przeznaczonego na śmierć”.

„Natomiast silnie zmanipulowany i oszukany może stać się agentem przeznaczonym na śmierć (na utratę). To tacy obywatele, którzy podejmą za parę

złotych (lub poczucie wyjątkowości) współpracę z wroga agenturą” – pisze Sztab Generalny.

Wojsko podkreśla, że takie osoby, gdy już wykonają to, czego chce od nich nowy mocodawca, stają się zbędne i nie są w żaden sposób chronione.

„Po wykorzystaniu do zadania stają się oni niepotrzebni i skreśleni. (...) Zwerbowani nie mogą spodziewać się wsparcia ani obrony ze strony mocodawcy, są od początku w zaseregowaniu agenta przeznaczono-

nego na utratę. Jeśli wie on mało, dostanie wyrok skazujący w kraju, jeśli za dużo, zostanie przez mocodawcę usunięty (zabity)” – ostrzega Sztab Generalny.

Jak czytamy, najczęściej takie osoby są rekrutowane przez komunikatory internetowe oraz media społecznościowe, natomiast płaci im się w kryptowalutach. Sztab wzywa obywateli, by ci zachowywali się odpowiedzialnie i świadomie. PAP

Nie tylko z własnej kieszeni.

Jak sfinansować rozwój firmy w 2026

Im bliżej roku 2026, tym więcej przedsiębiorstw intensywniej planuje przyszłoroczne inwestycje i szuka nowych źródeł ich finansowania. Polskie firmy dobrze radzą sobie z międzynarodową niestabilnością, rosnącą konkurencją i zagrożeniami płynącymi z rywalizacji pomiędzy Stanami Zjednoczonymi a resztą świata. Nadal jednak wyzwaniem, które wpływa na tempo rozwoju sektora MŚP, pozostaje kwestia dostępu do kapitału.

Tymczasem zachowanie elastyczności i dobre przygotowanie do zmian to nieodzowne warunki dla właścicieli firm, którzy chcą się rozwijać. W czasach, gdy tradycyjne finansowanie komercyjne nie nadąża za potrzebami MŚP, alternatywne opcje pozyskania kapitału stają się coraz powszechniejszym rozwiązaniem. W tym kontekście pakiet usług finansowych oferowany przez Agencję Rozwoju Przemysłu S.A. charakteryzuje wyjątkowość, jak na polskie warunki, elastyczność. Planując rozwój, warto wziąć pod uwagę m.in. europejski program InvestEU czy też uruchomione właśnie pożyczki pod dotację – choć katalog możliwości jest zdecydowanie większy.

Unijna skarbonka

O środkach, jakie Polska poszukiwała w ramach KPO, mówiło i pisało się już bardzo dużo. Większości umknął jednak fakt, że samo ich pojawienie się to tylko pierwszy z wielu etapów, które prowadzą do ich realnego oddziaływania na koniunkturę. Tak naprawdę dopiero w przyszłym roku środki te zaczną być widoczne w polskiej gospodarce. Również dlatego, że każdy beneficjent przechodzi ze swoim projektem kilka etapów: złożenie wniosku w ramach ogłoszonego naboru o dofinansowanie, podpisanie umowy oraz ostatecznie złożenie wniosku o płatność na podstawie poniesionych wydatków kwalifikowalnych.

Przypomnijmy, że w obecnej perspektywie budżetowej UE na lata 2021–2027 Polska, podobnie jak w poprzednich latach, pozostaje największym beneficjentem środków z Polityki Spójności. Przyszły rok ma być kluczowy, biorąc pod uwagę pulę środków finan-

sowych do wykorzystania dla polskich firm. Na stole jest nadal ponad 150 mld zł. Największe możliwości otworzą się dla projektów dotyczących cyfryzacji, zielonej transformacji, automatyzacji procesów oraz badań i rozwoju. Według harmonogramu opublikowanego przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej największe nabory zaplanowano w ramach programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG). W 2026 r. kontynuowany będzie flagowy konkurs „Ścieżka SMART”, który cieszył się ogromnym zainteresowaniem wśród firm w 2024 i 2025 r. To jeden instrument łączący komponenty badawczo-rozwojowe, wdrożeniowe, cyfrowe i ekologiczne. Z danych Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości wynika, że w poprzednich naborach średnia wartość dotacji dla firm z sektora MŚP w ramach FENG sięgała 2–3 mln zł. Z kolei większe przedsiębiorstwa otrzymywały wsparcie nawet do 20 mln zł.

Według najnowszych danych Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej,

do 11 listopada br., w ramach programów krajowych i regionalnych złożono 65 tys. wniosków o dofinansowanie projektów o wartości wydatków kwalifikowalnych sięgającej ponad 500 mld zł, przy czym dofinansowanie wyniosło blisko 400 mld zł. W 2026 r. mechanizm ma być kontynuowany, przy czym resort zapowiada uproszczenie procedur aplikacyjnych i skrócenie czasu oceny wniosków.

Najpierw wydatki, potem wsparcie

Dotacje są dobrym narzędziem, ale droga do ich wykorzystania bywa kosztowna. Zawsze wiąże się z koniecznością poniesienia nakładów na przygotowanie dokumentacji oraz zapewnienia finansowania projektu zanim dotacja trafi na konto i zostanie rozliczona cała inwestycja bądź jej kolejny etap. – Rozmawiając z naszymi klientami, zidentyfikowaliśmy jeszcze jedną ważną lukę finansową. To sytuacja, w której rozliczenie poszczególnych etapów projektu przesuwa się w czasie. Aby temu zapobiec, przygotowaliśmy Pożyczkę Rozwojową

pod Dotację, która usuwa tę barierę, zapewniając przedsiębiorstwom stabilny dostęp do finansowania na każdym etapie realizacji projektu, czyli zanim cała dotacja lub zaliczki trafią na rachunek firmy – wyjaśnia Jarosław Kała, Dyrektor Departamentu Produktów Finansowych, Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.

Dzięki temu firmy mogą skutecznie planować wydatki, realizować inwestycje zgodnie z harmonogramem i szybciej skorzystać z dostępnych funduszy. Dodatkowym atutem tego produktu jest nawet 15-letni okres spłaty oraz możliwość otrzymania dodatkowych środków po rozliczeniu dotacji na finansowanie bieżącej działalności. – Mamy naprawdę bardzo ciekawy produkt, który może dać firmie zabezpieczenie finansowe niezbędne do realizacji projektów i możliwość sfinansowania do 90% wartości inwestycji brutto, gdy dotacja jest wypłacana po zakończeniu projektu, ale możemy też sfinansować do 90% wartości inwestycji brutto pomniejszonej o otrzymane zaliczki. W każdej opcji minimalny

wkład własny przedsiębiorcy to 10% inwestycji brutto – podkreśla Jarosław Kała.

InvestEU: gwarancja dla firm

Coraz większe znaczenie w finansowaniu przedsiębiorstw mają instrumenty, w których część ryzyka przejmuje strona publiczna. Dobrym przykładem jest program InvestEU. W praktyce działa to tak, że firma może otrzymać pożyczkę lub finansowanie, nawet jeśli nie ma wystarczającego majątku, który mogłaby dać pod zabezpieczenie. Zamiast tego zabezpieczeniem staje się gwarancja z programu InvestEU – czyli po prostu „poręczenie”, że część zobowiązania zostanie spłacona z gwarancji, jeśli przedsiębiorca nie będzie w stanie go spłacić.

– Dla przedsiębiorcy oznacza to większą swobodę. Nie trzeba zastawiać maszyn czy innych kluczowych aktywów, a mimo to można pozyskać finansowanie na rozwój lub utrzymanie płynności – wyjaśnia Jarosław Kała.

ARP S.A. oferuje pożyczki i produkty finansowe objęte gwarancją InvestEU – zarówno na inwestycje,

jak i na bieżącą działalność. Co istotne, duża część tych instrumentów jest przeznaczona dla projektów związanych z zieloną transformacją – zarówno dla firm, które już działają w sposób przyjazny środowisku, jak i tych, które dopiero chcą się rozwijać w tym kierunku. Dzięki temu przedsiębiorstwa mogą realizować ambitne projekty modernizacyjne i ekologiczne, które bez wsparcia gwarancyjnego byłyby znacznie trudniejsze do sfinansowania.

Polska Strefa Inwestycji – wciąż niedoceniona szansa

Warto również przypomnieć o możliwościach, jakie daje inwestowanie w ramach Polskiej Strefy Inwestycji (PSI). To rozwiązanie, które wciąż pozostaje niedostatecznie wykorzystywane, mimo że zapewnia dostęp do jednej z najbardziej atrakcyjnych form wsparcia – przedsiębiorcy mogą liczyć na zwolnienia podatkowe sięgające nawet 70 proc. kosztów kwalifikowanych inwestycji. Obecnie zwolnienie podatkowe można uzyskać praktycznie w całym kraju, również realizując inwestycje na własnych gruntach. Co ważne, to zwolnienie obowiązuje nawet do 15 lat i dotyczy również reinwestycji, a to znacząco poprawia efektywność finansowania projektów.

Na rozwój i bieżącą działalność niebagatelny wpływ ma finansowanie – to, z którego już korzystamy, i to, po które chcemy sięgnąć dopiero w przyszłości. Wybór właściwego rozwiązania i jego zróżnicowanie staje się nie tylko kwestią strategii, ale też warunkiem przetrwania firmy. Źródła i sposoby finansowania warto dopasowywać do potrzeb, możliwości i celów strategicznych firm, zwłaszcza że każdy z nich inaczej wpływa na kondycję finansową przedsiębiorstwa.

Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. od ponad 30 lat wspiera rozwój polskich firm oraz transformację krajowej gospodarki. Oferuje finansowanie dopasowane do potrzeb przedsiębiorstw – od inwestycji w nowe obiekty i modernizację parku maszynowego po kapitał obrotowy. Propozycja ARP S.A. to finansowanie oparte na różnorodnych i bezpiecznych produktach w elastycznej formie.

Zamach terrorystyczny w Pakistanie. Są zabici i ranni

Adam Kielar
Pakistan

Trzech zamachowców samobójców zaatakowało w poniedziałek kwaterę główną pakistańskich sił paramilitarnych w Peszawarze, zabijając trzech pracowników i raniąc co najmniej pięciu.

Napastnicy wtargnęli do siedziby policji granicznej w gęsto zaludnionym rejonie Peszawaru - stolicy prowincji Chajber Pasztunchwa.

Przed zdetonowaniem ładunków wybuchowych terrorysty otworzyli ogień z broni automatycznej, zabijając trzech funkcjonariuszy - poinformowała miejscowa policja.

Jak dotąd żadne ugrupowanie nie przyznało się do ataku.

- Pięciu rannych, w tym dwóch pracowników paramilitarnych, zostało odwiezionych do szpitala - poinformował rzecznik policji.

Według gazety Dawn w wyniku wymiany ognia z pakistańskimi siłami bezpieczeństwa zginęło co najmniej dwóch napastników.

Miejsce ataku zostało otoczone przez wojsko i policję przy zachowaniu szczególnych środków ostrożności, ponieważ nie wyklucza się, że w budynku znajdują się inni terroryści.

Agencja Reutersa przypomina, że Pakistan obwinia afgańskich talibów o wspieranie bojowników, którzy dokonują transgranicznych ataków terrorystycznych. Władze w Kabulu zaprzeczają tym oskarżeniom. PAP

Co najmniej 5 osób zginęło w samobójczym zamachu terrorystycznym w Peszawarze w Pakistanie

Wiele przemytniczych balonów nad Litwą i Łotwą

Anna Nagel
Litwa

Z powodu balonów przemytniczych znad Białorusi w ciągu doby lotnisko w Wilnie było dwukrotnie zamykane.

Według Vilmantasa Vitkauskasa, szefa Narodowego Centrum Zarządzania Kryzysowego (NKVC), na radarach odnotowano rekordową liczbę - 40 - znaków charakterystycznych dla balonów. Obecność balonów odnotowano także w przestrzeni powietrznej Łotwy.

- Cały ten atak przybrał szerszy wymiar geograficzny i nasi sąsiedzi z Łotwy również zarejestrowali ponad 30 sygnałów na swoich radarach - powiedział szef NKVC w poniedziałek w rozmowie z radiem publicz-

nym LRT. Podkreślił, że „mamy już do czynienia nie tylko z problemem krajowym, ale także regionalnym”.

Z powodu zawieszenia pacy lotniska odwołano 13 lotów, a sześć skierowano do Kowna. Litewskie Porty Lotnicze informują o możliwych opóźnieniach poniedziałkowych lotów, spowodowanych zakłóceniami w rotacji załóg i samolotów.

Według NKVC do porannych godzin w poniedziałek znaleziono sześć balonów. Poszukiwania kolejnych trwają.

Według władz litewskich balony są ekspediowane z Białorusi przez przemytników papierosów, a winę za to ponosi białoruski przywódca Aleksander Łukaszenko, który nie powstrzymuje tego procederu. Władze Litwy twierdzą, że jest to „atak hybrydowy”. PAP

USA i Ukraina: Mamy plan, zaktualizowany i udoskonalony

Kazimierz Sikorski
Waszyngton

We wspólnym oświadczeniu USA i Ukraina podsumowały niedzielne rozmowy w Genewie. Ich efektem jest „zaktualizowany i udoskonalony plan pokojowy”. Obie strony zadeklarowały kontynuację prac.

Według komunikatu Białego Domu rozmowy były szczere, szczegółowe, „prowadzone w duchu partnerstwa i wspólnego celu” i doprowadziły do zmian w planie, choć nie podano, o jakie zmiany chodzi.

„Przedstawiciele Ukrainy oświadczyli, że na podstawie przedstawionych dzisiaj poprawek i wyjaśnień uważają, iż obecny projekt odzwierciedla ich interesy narodowe i zapewnia wiarygodne oraz wykonalne mechanizmy ochrony bezpieczeństwa Ukrainy zarówno w perspektywie krótkoterminowej, jak i długoterminowej” - napisano.

Amerykańska delegacja zapewniła też, że „suwerenność, bezpieczeństwo i przyszły dobrobyt Ukrainy pozostaną centralnym elementem trwającego procesu dyplomatycznego”.

„Obie strony z zadowoleniem przyjęły stały postęp i zgodziły się na kontynuowanie konsultacji w miarę zbliżania się porozumień do ostatecznego doprecyzowania” - czytamy w oświadczeniu.

O wielkich postępach poczynionych podczas rozmów w Genewie mówił przewodniczący amerykańskiej delegacji, sekretarz stanu USA Marco Rubio

Owoce spotkania było wspólne oświadczenie obu delegacji, w którym również podkreślono postęp w negocjacjach, opracowanie „zaktualizowanego i udoskonalonego planu pokojowego” oraz to, że ostateczne porozumienie musi „w pełni podtrzymać suwerenność Ukrainy i zapewnić trwałą i sprawiedliwą pokój”.

„Ukraina i Stany Zjednoczone zgodziły się kontynu-

ować intensywne prace nad wspólnymi propozycjami w nadchodzących dniach. Pozostaną również w bliskim kontakcie

Owoce spotkania było wspólne oświadczenie obu delegacji, w którym również podkreślono postęp w negocjacjach

ze swoimi europejskimi partnerami w miarę postępu prac” - oświadczyły delegacje. Zaznaczono przy tym, że ostateczne decyzje podejmą prezydenci obu krajów.

O wielkich postępach poczynionych podczas rozmów w Genewie mówił w niedzielę podczas konferencji prasowej przewodniczący amerykańskiej delegacji, sekretarz stanu USA Marco Rubio. Stwierdził jednak, że nie wszystkie kwestie zostały jeszcze dopracowane, lecz zapewnił, że pozostałe sprawy „nie są nie do pokonania”. Rubio zdawał się też odchodzić od wcześniej wyznaczonej Ukrainie czwartkowej daty, do której Kijów miał zaakceptować plan.

Obok sekretarza stanu Marco Rubio w skład amerykańskiej delegacji wchodził: specjalny wysłannik ds. misji pokojowych Steve Witkoff, zięć prezydenta Trumpa Jared Kushner oraz sekretarz ds. sił lądowych Dan Driscoll.

Rzecznik Kremla Dmitrij Pieskow przekazał, że Rosja nie otrzymała żadnych oficjalnych informacji na temat wyników rozmów pokojowych dotyczących Ukrainy, które odbyły się w niedzielę w Genewie.

- Poczekamy. Najwyraźniej dialog trwa i niektóre kontakty będą kontynuowane - powiedział Pieskow cytowany przez państwową agencję TASS. PAP

Egzekucja pięciu ukraińskich jeńców wojennych. Kolejne bestialstwo Rosji

Kazimierz Sikorski
Kijów

Pięciu ukraińskich jeńców wojennych zostało straconych przez rosyjskich żołnierzy - poinformowała ukraińska organizacja kartograficzna i analityczna DeepState.

Nagranie wideo opublikowane przez DeepState pokazuje moment, w którym rosyjskie wojska zastrzeliły pięciu ukraińskich żołnierzy leżących na ziemi.

Badanie rosyjskiej zbrodni dopiero rozpoczęto

Organizacja nadal bada, kiedy i gdzie dokładnie doszło do egzekucji. Nie podała jeszcze miejsca zbrodni wojennej.

Ukraińcy dopiero rozpoczynają śledztwo w sprawie rosyjskiej zbrodni na żołnierzach Kijowa

Siły rosyjskie regularnie dokonują egzekucji na ukraińskich żołnierzach, kontynuując prowadzenie wojny.

Kijów bada już dowody na to, że siły rosyjskie dokonały egzekucji co najmniej 322 ukraińskich jeńców wojennych - po-

informowała Prokuratura Generalna Ukrainy.

Wiele rosyjskich działań to zbrodnie wojenne

Egzekucja jeńców wojennych jest uznana za zbrodnię

wojenną i narusza Konwencję Genewską, które zakazują tortur, przemocy i egzekucji bez sprawiedliwego procesu.

Skala zbrodni wojennych Rosji w Ukrainie jest tak duża, że ich zbadanie zajmie lata.

Z pomocą zagranicznych ekspertów i organizacji Ukraina dokumentuje zbrodnie wojenne popełnione przez żołnierzy Putina w tym kraju. To praca na lata - przewidują eksperci.

Jak donosi DeepState, rosyjscy żołnierze zastrzelili dwóch schwytanych żołnierzy ukraińskich na obrzeżach Zatyssii w obwodzie zaporoskim 15 listopada.

Zabójcy zostali wyeliminowani przez drona FPV 20 minut później - poinformowała w tym samym czasie wspomniana organizacja. PAP

strefa BIZNESU

strefabiznesu.pl

DOLAR
AMERYKAŃSKI
1 USD

3,67

EURO
1 EUR

4,23

FRANK
SZWAJCARSKI
1 CHF

4,54

FUNT
SZTERLING
1 GBP

4,80

JEN
100 JPY

2,34

DANE WG NBP Z DNIA 24.11.2025, G. 12:00

FIRMAOTO, CO NAPRAWDĘ DZIEJE SIĘ ZA KULISAMI E-COMMERCE

Black Friday urósł do Black Season

Barbara Wesoła

barbara.wesola@polskapress.pl

W tym roku Black Friday przypada 28 listopada, ale dla branży e-commerce to już dawno przestał być jednodniowy szal zakupów - dziś to początek kilkutygodniowego maratonu promocji.

Okazje rozciągają się na całe tygodnie, a klienci coraz częściej planują zakupy z wyprzedzeniem, porównując ceny i szukając realnych oszczędności zamiast spontanicznych strzałów. Mało kto widzi jednak, że sprzedawcy przygotowują się do tego momentu przez wiele miesięcy - od planowania zatowarowania i logistyki, przez testy serwerów, po kampanie marketingowe. Eksperci pokazują, jak wygląda Black Friday od kulis.

Black Friday to więcej niż jednodniowa wyprzedaż

Black Friday, który w 2025 roku wypada 28 listopada, wyrósł z amerykańskiej tradycji piątku po Święcie Dziękczynienia, ale w polskim e-commerce od dawna nie oznacza już jednego dnia wyprzedaży. Dziś to symbol całego sezonu promocji, od pierwszych akcji w ramach Black Week, przez weekend wyprzedaży, po Cyber Monday (1 grudnia), a potem nawet grudniową dogrywkę świątecznych promocji.

Coraz więcej sieci handlowych rozciąga ofertę na wiele tygodni, a niektóre zaczynają komunikację już w październiku. Dla sklepów internetowych to nie tylko chwyty marketingowy, ale realny sposób na rozłożenie ruchu w czasie i zmniejszenie ryzyka zatorów logistycznych w jednym, rekordowym dniu. W praktyce zakupowy szal Black Friday kończy się dopiero wraz z ostatnimi przedświątecznymi paczkami dostarczonymi do automatów, paczkomatów i punktów odbioru.

- Black Friday pozostaje jednym z najważniejszych momentów w kalendarzu e-commerce, choć jego formuła ewoluuje. Klienci stają się coraz bardziej strategiczni - aż 61% Polaków deklaruje, że czeka na promocje, a 58% planuje zakupy podczas

Black Week - wynika z badania Danae dla Allegro. Co drugi konsument porównuje ceny w różnych sklepach, a niemal połowa korzysta z kuponów i kodów rabatowych. W odpowiedzi na te oczekiwania Allegro wydłuża akcję do Black Weeks, która trwa od 3 listopada do 1 grudnia - wyjaśnia Strefie Biznesu Paulina Ewertowska, senior campaign specialist w Allegro.

Klient jest świadomy, ale wciąż łapie „zakupowy flow”

Dzisiejszy klient wchodzi w sezon Black Weeks dużo lepiej przygotowany niż kilka lat temu. Ma w głowie budżet, w internecie porównywarkę cen, a na liście konkretne produkty, na które „poluje”.

- Polscy konsumenci kupują coraz bardziej świadomie: porównują ceny, czekają na realną wartość i korzystają z platform takich jak AliExpress, aby lepiej wykorzystać swój budżet. Dlatego nie traktujemy Black Friday jako jednego dnia. Nasz Festiwal Zakupów 11.11 rozpoczyna się na początku listopada i trwa aż do grudnia, oferując starannie dobrane promocje i zniżki. W tym roku uruchamiamy także Brand+ - przeszerzeń dla markowych produktów w przystępnych cenach, wspieraną naszym narzędziem „Best Price Guarantee”. Polscy kupujący deklarują już oszczędności na poziomie 26-50% rok do roku dzięki AliExpress. Nie przegłądają już ofert przypadkowo - planują - komentuje Radosław Kaczmarek, business development team manager w AliExpress.

Kaczmarek zauważa, że „Black Friday pozostaje kluczowym momentem dla handlu, ale jego dynamika się zmienia”.

- Odpowiadamy na to przejrzystością cen, szerokim wyborem i wydłużonymi promocjami, zmieniając e-commerce z wyścigu po okazje w bardziej przemyślany sposób osiągania realnych oszczędności - dodaje.

Black Friday w e-commerce zaczyna się latem

Dla takich firm jak Komputronik Black Friday to tylko widoczny finał przygotowań trwających od miesięcy.

FOT. REMIGIUSZ BIAŁY/POLSKA PRESS

Firmy planują Black Week miesiącami, by bezpiecznie udźwignąć zakupowy szczyt

- Czwartą kwartał roku to tradycyjnie okres największego ruchu w handlu. Dla branży elektroniki użytkowej - laptopów, komputerów, smartfonów czy akcesoriów - to czas, gdy sprzedaż potrafi wzrosnąć kilkukrotnie. To moment, w którym spotykają się dwa zjawiska: realna potrzeba zakupów (święta, prezenty, wymiana sprzętu przed końcem roku) oraz największa aktywność promocyjna sklepów i producentów - mówi Robert Romanowski, dyrektor operacyjny sieci sprzedaży w Komputronik.

Podkreśla, że to przekłada się na intensywną pracę całej organizacji - zwiększanie dostępności produktów, rozwijanie oferty, rozbudowę kanałów sprzedaży online i offline oraz przygotowanie komunikacji promocyjnej tak, by klient „w jednym miejscu znalazł wszystko, czego szuka - w korzystnej cenie i z natychmiastową dostępnością”.

Kulisy tego sezonu to logistyka i planowanie rozpisane są dużo wcześniej.

- Przygotowania do Black Friday zaczynają się wiele miesięcy wcześniej. W praktyce już latem rozpoczynamy proces planowania zatowarowania, analizujemy dostępność modeli, negocjujemy warunki z producentami i ustalamy harmonogramy dostaw. To ogromny wysiłek logistyczny i organizacyjny, który obejmuje wszystkie działy - od zakupów, przez marketing, po IT i obsługę klienta - wyjaśnia Romanowski.

W tym czasie firma zwiększa moce operacyjne centrów logistycznych, wprowadza dodatkowe zmiany w magazynach i rozszerza obsługę w kanałach kontaktu online, tak aby klient niezależnie od formy zakupu miał pewność, że jego zamówienie zostanie zrealizowane szybko i bez komplikacji.

Z dużym wyprzedzeniem pracuje także sektor modowy, chociaż - jak wyjaśnia marka LPP - nie są to jedyne okresy o wysokiej sprzedaży.

- Black Friday i Cyber Monday to kluczowe momenty sezonu sprzedażowego dla marek LPP, szczególnie w kanale online, gdzie obserwujemy najwyższą intensywność ruchu oraz bardzo dynamiczne decyzje zakupowe. Nie są to jednak jedyne okresy o wysokiej sprzedaży. Silne wyniki generują także inne etapy sezonu, takie jak start wiosennych nowości, okres Back to School czy czas przedświąteczny, który w sklepach stacjonarnych pozostaje najbardziej intensywnym okresem zakupowym. Black Week wyróżnia się jednak skalą ruchu oraz tym, jak świadomie klienci przygotowują się do zakupów - komentuje Michał Laskowski, dyrektor e-commerce marki Sinsay, LPP.

Już latem rozpoczynają się analizy dotyczące potrzeb na intensywny czas wyprzedaży pod koniec roku.

- Do Black Week przygotowujemy się z dużym wyprzedzeniem. Pierwszą przymiarek do planów i potrzeb operacyjnych robimy już w sierpniu, ana-

lizując stan zatowarowania, pojemność magazynów oraz gotowość systemów. Intensywniejsze i regularne działania rozpoczynają się od drugiej połowy września - wtedy dopinamy kluczowe procesy, przygotowujemy scenariusze obciążeniowe i koordynujemy działania między zespołami e-commerce, retailu, logistyki i obsługi klienta. Równolegle dział marketingu finalizuje kreacje, media i harmonogram komunikacji, aby wejść w Black Week z pełną gotowością - opisuje Laskowski z LPP.

Dla klientów widać te działania dopiero w listopadzie na stronach i w aplikacji, ale w praktyce to efekt kilku miesięcy pracy nad tym, żeby systemy wytrzymały ruch, magazyny dały radę z wysyłką, a kampanie „odpaliły” dokładnie wtedy, kiedy trzeba.

Listopad to logistyczny test

Black Week i świąteczny szczyt to też rekordowe obciążenie magazynów, kurierów i systemów IT - szczególnie w sprzedaży transgranicznej. Dane z 2024 roku pokazują, że w weekend Black Friday/Cyber Monday sprzedaż cross-border w Europie wzrosła o 19 proc. rok do roku, a ponad 70 proc. europejskich klientów zrobiło zakupy w zagranicznych e-sklepach.

W regionie Europy Środkowo-Wschodniej wartość transakcji transgranicznych ma rosnąć o 15 proc., do 24 mld euro, co dla polskich sklepów oznacza konkretną szansę, ale i konieczność dopięcia logistyki na ostatni guzik - od cut-offów „zamów do...”, żeby zdążyć przed świętami” - po sprawne zwroty i dostawy do automatów paczkowych.

- Ostatnie tygodnie roku to czas rekordowych wolumenów w logistyce e-commerce. Dane Packeta Poland pokazują, że w 2024 roku liczba przesyłek wysyłanych z Polski wzrosła znacząco w całym regionie Europy Środkowo-Wschodniej. W porównaniu z okresem wrześnię-grudzień 2023 liczba paczek do Czech wzrosła o 29,5%, do Słowacji o 297%, a na Węgry o 108%. Największe skoki wolumenów przypadły na listopad i grudzień, co potwierdza, że Black Friday i okres świąteczny

pozostają kluczowym momentem dla sprzedaży transgranicznej. To pokazuje, że polski e-commerce silnie uczestniczy w regionalnym obiegu zakupów, a klienci z Czech, Słowacji i Węgier coraz częściej wybierają polskie sklepy online - mówi Szymon Niewęglowski, sales director w Packeta Poland.

Dla sprzedawców oznacza to, że samo przygotowanie promocji nie wystarczy - trzeba jeszcze zadbać o to, by paczka dotarła na czas, w przewidywalny sposób i bez „niespodzianek” po drodze.

W branży kurierskiej przygotowania trwają rok

Black Friday, który jest też początkiem sezonu przedświątecznego w sprzedaży to wyzwanie nie tylko dla sklepów i platform sprzedażowych, ale także dla branży kurierskiej. Zapytaliśmy InPost o to, jak wyglądają ich przygotowania.

- Widzimy już wzmożony ruch przed Black Friday i wraz początkiem sezonu świątecznego. To dla nas kluczowy moment operacyjny, do którego przygotowujemy się przez cały rok, inwestując w infrastrukturę, technologie oraz rozwój sieci maszyn Paczkomat® - wyjaśnia nam Wojciech Kądziołka z InPost.

Firma zwiększa zatrudnienie, a także zmienia komunikację marketingową, aby zachęcić klientów do szybkiego odbierania przesyłek.

- W okresie szczytu paczkowego uruchamiamy dodatkowe zasoby - zwiększamy zatrudnienie sezonowe, wzmacniamy zespoły operacyjne i intensyfikujemy pracę naszych sortowni oraz transportu. Równolegle prowadzimy działania komunikacyjne zachęcające naszych klientów do możliwie szybkiego odbierania przesyłek oraz nieodkładanie zakupów i prezentów świątecznych na ostatnią chwilę. Jest to szczególnie ważne, ponieważ w tym okresie zapotrzebowanie na maszyny Paczkomat® osiąga rekordowe poziomy. Choć chciałbym zapewnić, że także te zakupy zrobione w ostatnich dniach przed świętami będą dostarczone na czas, jak co roku - dodaje. ©©

Kolej w Polsce stała się celem numer jeden. Przeciwnik jest nieuchwytny i potężny

Dorota Mariańska
dorota.marianska@polskapress.pl

Brakuje pełnych statystyk, ale na kolei dochodzi do różnego rodzaju cyberataków, co potwierdzają zarówno dane Ministerstwa Cyfryzacji, jak i informacje przekazane bezpośrednio przez pracowników.

Jak wskazuje dr inż. Wojciech Gamon, członek zarządu Instytutu Transportu Kolejowego, wiele systemów kolejowych jest starych i nie było projektowanych z myślą o bezpieczeństwie cyfrowym. Jednocześnie spółki podejmują działania chroniące przed cyberatakami i nie są to jedynie zabezpieczenia informatyczne.

Zwiększone zainteresowanie grup APT

Ministerstwo Cyfryzacji zapytane o skalę cyberataków na kolei poinformowało, że „w tym roku zaobserwowano kilkanaście ukierunkowanych ataków DDoS na spółki z sektora transportowego, w tym kolejowego”. DDos to atak na system komputerowy lub usługę sieciową, który uniemożliwia ich działanie. Odbyna się to przez zajęcie wszystkich wolnych zasobów. Atak tego rodzaju przeprowadzany jest równocześnie z wielu komputerów.

Jak wskazało MC, „dodatkowe zagrożenie dla sektora i jego pracowników niosą ataki phishingowe, w tym zwłaszcza próby wyłudzenia danych, ale także dystrybucji złośliwego oprogramowania w wewnętrznych systemach”.

Jeśli chodzi o podsumowanie incydentów za 2025 rok, pełne i dokładniejsze dane będą dostępne po opublikowaniu rocznych raportów, co nastąpi w kolejnym roku – przekazała „Strefie Biznesu” Monika Gembicka z Biura Komunikacji Ministerstwa Cyfryzacji.

Przyjrzyjmy się zatem, jak to wyglądało wcześniej. Jak wynika z danych CSIRT GOV, w 2024 roku ataki na łańcuchach dostaw stanowiły istotne, stale utrzymujące się zagrożenie. Sektory transportu, kolejowy, ale i lotniczy, był jednym z głównych celów grup APT.

Według Raportu o stanie bezpieczeństwa cyberprzestrzeni RP w 2024 r. istotnym obszarem wrożej aktywności w cyberprzestrzeni RP były zagrożenia związane z działaniami grupy APT28, znanej także jako Fancy Bear – kojarzonej z Głównym Zarządem Wywiadów-

czym Sztabu Generalnego Sił Zbrojnych Federacji Rosyjskiej – GRU. Zgodnie z raportem dobór celów przez tę grupę motywowany był potrzebami cyberszpiegowskimi, a obserwowane ataki były ukierunkowane przede wszystkim na administrację rządową oraz sektor energetyczny i transportowy w Polsce – wyjaśnia Monika Gembicka.

Natomiast CSIRT NASK odnotował w 2024 r. łącznie 565 incydentów w sektorze transportu, co stanowiło 0,5 proc. wszystkich obsługiwanych incydentów. Dla porównania: w 2023 r. były to w sumie 492 incydenty, które odpowiadały 0,61 proc. wszystkich obsługiwanych incydentów.

Przy czym, jak wskazuje Oktawian Góral z Zespołu Public Relations i Komunikacji Zewnętrznej NASK, incydenty w sektorze kolejnictwa są zbliżone do tego, co widzimy generalnie w polskich firmach.

Mam tu na myśli phishing i oszustwa. Notowaliśmy także krótkie awarie systemów biletowych czy wystawionych do internetu systemów monitoringu pociągów, natomiast, co warto podkreślić, nie było to nic, co powodowałoby istotne zakłócenia w ruchu pociągów. Jednocześnie należy zauważyć zwiększone zainteresowanie grup APT polską koleją w związku z wojną w Ukrainie – podkreśla Oktawian Góral.

Nie bez znaczenia jest również to, że w ostatnich latach w całej Europie rośnie liczba cyberataków wymierzonych w sektor kolejowy. Dane Agencji Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa (ENISA) pokazują, że około 20 procent incydentów w transporcie dotyczy kolei. Do tego nasilają się próby blokowania systemów i wyłudzenia danych.

W Polsce brak pełnych statystyk, ale odnotowano pojedyncze przypadki zakłóceń łączności i ingerencji w systemy techniczne, co pokazuje, że zagrożenie jest realne także na naszym rynku – mówi dr inż. Wojciech Gamon, członek zarządu Instytutu Transportu Kolejowego.

Największym wyzwaniem pozostaje rosnąca złożoność zagrożeń i ich ilość

O skalę cyberataków zapytaliśmy również bezpośrednio pracowników kolejowych.

Na przestrzeni lat spółka odnotowuje różnego rodzaju cyberataki. Ochrona przed nimi obejmuje m.in. zastosowanie oprogramowania zabezpieczają-

Dr inż. Wojciech Gamon przekonuje, że z perspektywy kolei największym wyzwaniem są dziś próby zakłócania kluczowych systemów informatycznych

cego, takiego jak systemy monitorujące, antywirusowe, zaawansowane zabezpieczenia Microsoft, zapory sieciowe, zarządzanie podatnościami czy regularne aktualizowanie oprogramowania, stosowanie silnych, unikalnych haseł oraz uwierzytelniania dwuskładnikowego. Odnotowywane były różnego rodzaju ataki typu ransomware, malware, phishing i DoS/DDoS – informuje Maciej Dutkiewicz, rzecznik prasowy PKP Intercity.

Jak przyznaje, głównym wyzwaniem w zakresie cyberbezpieczeństwa jest dostosowanie się do dynamicznie zmieniających się zagrożeń i zaawansowanych technik cyberataków, prowadzonych także przez organizacje powiązane z państwami.

Spółka wykorzystuje szeroki wachlarz zabezpieczeń systemów odpowiedzialnych za zarządzanie ruchem pociągów oraz działań operacyjnych, w tym systemów handlowych. Prowadzimy programy szkoleniowe, skierowane zarówno do nowo przyjmowanych pracowników, jak i tych zatrudnionych, w szerokim zakresie bezpieczeństwa, w tym uwzględniające cyberbezpieczeństwo. Wykorzystując wewnętrzne narzędzia, pracownicy są informowani na bieżąco o zagrożeniach, zaleceniach i rekomendacjach dotyczących cyberbezpieczeństwa – tłumaczy Maciej Dutkiewicz.

Z kolei na pytanie czy w 2023, 2024 oraz 2025 roku pojawiały się cyberataki, Koleje Małopolskie odpowiedziały: „Tak, odnotowaliśmy ataki w obszarze posiadanej infrastruktury IT organizacji. Zdarzenia zostały zabezpieczone”.

Spółka Koleje Małopolskie stosuje zabezpieczenia infrastruktury IT oraz zaawansowane systemy monitorujące, które zbierają i analizują w czasie rzeczywistym logi oraz zdarzenia z całej infrastruktury. Regularnie uczestniczymy w szkoleniach z zakresu cyberbezpieczeństwa. Szczególnie sku-

piamy się na szkoleniach i konferencjach organizowanych przez branżę transportową. Natomiast dla pracowników prowadzimy platformę e-learningową oraz cyklicznie organizujemy planowane scenariusze ataków – przekazał Departament Promocji i PR Kolei Małopolskich.

Natomiast zespół prasowy Polregio podał, że spółka w latach 2023-2025 nie odnotowała cyberataków zagrażających infrastrukturze informatycznej.

Sporadycznie dochodziło do przypadków wzmożonego ruchu sieciowego, jednak dzięki obowiązującym w spółce zabezpieczeniom nie wpłynęły one na ciągłość działania naszych systemów – zaznacza jednak Polregio.

Przewoźnik wskazał jednocześnie, że w ostatnich latach zrealizował wiele inwestycji, które zwiększyły jego bezpieczeństwo pod kątem informatycznym.

Zamierzamy nadal rozwijać się w tym obszarze oraz kontynuować programy szkoleniowe dla pracowników. Chcemy również zacieśniać współpracę z innymi spółkami kolejowymi oraz podtrzymywać proces wymiany wiedzy z ekspertami i wiodącymi firmami – zapewnia zespół prasowy Polregio.

Koleje Mazowieckie również podają, że nie wystąpiły istotne incydenty w zakresie bezpieczeństwa informacji oraz przerwy w działaniu systemów teleinformatycznych. Natomiast „w związku ze wzrostem ilości prób cyberataków zostały wdrożone lub zaktualizowane zabezpieczenia obejmujące w swoim zakresie: uwierzytelnianie wieloskładnikowe (MFA), zapory sieciowe nowej generacji, systemy IPS/IDS, kontrolę dostępu na zasadzie minimalnych uprawnień czy kontrolę dostępu (ACL, RBAC)”.

Podjęliśmy również te same działania w odniesieniu do segmentacji sieci, szyfrowania transmisji danych (SSL/TLS,

VPN), ochrony antywirusowej, monitoringu infrastruktury teleinformatycznej, backupów, aktualizacji systemów oraz systemów do monitoringu i analizy zdarzeń (SIEM/SOAR) – wyjaśnia Mateusz Kamola z Biura Rzecznika Prasowego Kolei Mazowieckich.

Jak ocenia, największym wyzwaniem pozostają rosnąca złożoność zagrożeń i ich ilość, ciągłe zmiany metod ataków opartych o sztuczną inteligencję oraz podatność pracowników na socjotechnikę.

Regularnie realizowane są szkolenia z zakresu cyberbezpieczeństwa skierowane zarówno do pracowników, jak i kadry zarządzającej. Dodatkowo prowadzone są cykliczne kampanie informacyjne mające na celu podnoszenie świadomości użytkowników w obszarze bezpieczeństwa informacji. Nasza spółka współpracuje z zewnętrznymi ekspertami oraz wyspecjalizowanymi firmami w zakresie audytów bezpieczeństwa oraz testów penetracyjnych – wylicza Mateusz Kamola.

A jak to wygląda w przypadku PKP SKM w Trójmieście? Ze względu na bezpieczeństwo spółka nie ujawnia szczegółowych informacji dotyczących charakteru cyberataków, zastosowanych zabezpieczeń ani procedur reagowania.

Takie dane mogłyby zostać wykorzystane przez grupy zajmujące się tego typu działalnością – podkreśla Marcin Józefowicz, rzecznik prasowy PKP Szybka Kolej Miejska w Trójmieście.

Możemy natomiast potwierdzić, że spółka odnotowuje zdarzenia o charakterze cybernetycznym, a zwiększoną aktywność w tym obszarze obserwujemy od wybuchu wojny w Ukrainie – dodaje.

Jak zapewnia, wszystkie wykryte zdarzenia są analizowane i obsługiwane zgodnie z obowiązującymi procedurami bezpieczeństwa.

Do tej pory nie miały one wpływu na ciągłość funkcjonowania spółki ani bezpieczeństwo pasażerów – zaznacza Marcin Józefowicz.

Podkreśla przy tym, że przewoźnik cały czas wzmocnia zabezpieczenia zarówno poprzez rozwój narzędzi technologicznych, jak i regularne szkolenia kadry pracowniczej.

Szkolenia z zakresu cyberbezpieczeństwa prowadzone są co roku. Obejmują zarówno pracowników działów IT, jak i kadry administracyjną, ze szczególnym uwzględnieniem osób nowo zatrudnionych

– podsumowuje rzecznik prasowy PKP Szybka Kolej Miejska w Trójmieście.

„W ostatnich latach obserwujemy coraz częstsze próby wykorzystania tzw. ludzkiego czynnika”

Dr inż. Wojciech Gamon przekonuje, że z perspektywy kolei największym wyzwaniem są dziś próby zakłócania systemów informatycznych, które wspierają codzienne funkcjonowanie infrastruktury i przewo-

zów. To mogą być ataki polegające na blokowaniu dostępu do danych lub systemów, próby kradzieży informacji o pasażerach czy harmonogramach, a także działania mające na celu przeciążenie sieci i unieruchomienie usług. Osobną kategorią są zagrożenia dotyczące systemów technicznych, takich jak sterowanie ruchem czy urządzenia przytorowe. W ostatnich latach obserwujemy też coraz częstsze próby wykorzystania tzw. ludzkiego czynnika – np. fałszywe wiadomości e-mail, które mają nakłonić pracownika do kliknięcia w podejrzany link. Dlatego oprócz technologii ważne jest też szkolenie i świadomość personelu – precyzuje członek zarządu Instytutu Transportu Kolejowego.

W jego ocenie największym wyzwaniem jest to, że wiele systemów kolejowych jest starych i nie było projektowanych z myślą o bezpieczeństwie cyfrowym, więc ich modernizacja i aktualizacje są trudne. Dodatkowo różne zespoły – IT i techniczne – mają czasem różne priorytety, a brak wyspecjalizowanego personelu i skomplikowany łańcuch dostaw utrudniają szybkie reagowanie na zagrożenia. Dlatego, jak podkreśla ekspert, ważne są odpowiednie finansowanie zabezpieczeń i stała współpraca z instytucjami państwowymi oraz innymi operatorami, aby skutecznie chronić ruch kolejowy przed cyberatakami.

Operatorzy kolejowi w Polsce mają przygotowane plany reagowania na incydenty, które obejmują szybkie odcięcie zagrożonych systemów, przełączenie krytycznych funkcji sterowania ruchem na tryby manualne oraz powiadomienie odpowiednich służb. Obowiązek posiadania takich procedur wynika m.in. z dyrektywy unijnej NIS-2 oraz krajowych regulacji dotyczących infrastruktury krytycznej – podsumowuje dr inż. Wojciech Gamon.

©

W Polsce padnie historyczny rekord

Grzegorz Gajda
grzegorz.gajda@polskapress.pl

Najwięcej złota na świecie od 2013 roku sprzedano w III kwartale tego roku. Globalne inwestycje w złote sztabki i monety czwarty kwartał z rzędu przekroczyły poziom 300 ton.

Przewiduje się, że do końca 2025 roku w Polsce padnie historyczny rekord sprzedaży złota wśród klientów indywidualnych, który może przekroczyć 20 ton złota. Przyczynia się do tego niepokój, geopolityka i... media.

Niepewność wywołuje ożywienie

W III kwartale tego roku w Europie utrzymało się ożywienie z pierwszej połowy roku, wciąż napędzane niepewnością geopolityczną i makroekonomiczną. Najsilniejszy popyt przypadł na wrzesień i październik, gdy hossa przyciągnęła uwagę mediów, co z kolei uruchomiło ogromny popyt na złoto. Tendencja ta utrzymywała się w kolejnych tygodniach, zwłaszcza po szerokim nagłośnionym przekroczeniu poziomu 4000 dolarów amerykańskich za uncję złota.

Ostatnie kilka miesięcy popytu na złoto był ogromny. W naszych oddziałach ustawiały się kolejki Polaków, którzy kupowali głównie złoto w małych gramaturach. Do końca września tego roku sprzedaliśmy prawie 2,1 tony produktów z tego kruszcu, co jest jednym z najlepszych wyników w naszej historii. Szacujemy, że w Polsce może paść historyczny rekord i sprzedaż do klientów indywidualnych przekroczy 20 ton w całym 2025 roku - komentuje Jarosław Żołędowski, prezes Mennicy Skarbowej.

W czasach niepewności szukamy bezpiecznych instrumentów

Zainteresowanie złotem osiąga poziomy nienotowane od lat, a jego cena przekracza kolejne historyczne rekordy.

Wynika to z faktu, że ceny złota nie tylko osiągnęły swoje dotychczasowe maksima, ale wręcz przekroczyły wszystkie wcześniejsze historyczne rekordy. Każdy kolejny wzrost wartości kruszcu powoduje jeszcze większe zainteresowanie zarówno ze strony inwestorów indywidualnych, jak i instytucjonalnych. Ludzie traktują złoto jako bezpieczny instrument zabezpieczający ich kapitał w czasach niepewności, a im wyższe jego ceny, tym bardziej utwierdzają się w przekonaniu, że warto w nie inwestować - wyjaśnia Paweł Mazurek, prezes Mennicy Mazovia.

Paradoksalnie, wzrost popytu w Polsce następuje mimo rekordowych cen - złoto przekroczyło poziom 4000 USD za uncję.

Jednak w tym przypadku rozumiem ten trend: w momentach niepewności kapitał płynie do bezpiecznej przystani, jakim jest właśnie ten kruszec. Wydarzenia w Polsce, eskalacja konfliktów w Ukrainie i na Bliskim Wschodzie napędzają popyt na złoto i windują jego cenę. Coraz więcej Polaków decyduje się na lokowanie oszczędności w fizycznym kruszcu, uznawanym od lat za najpewniejsze zabezpieczenie kapitału w czasach kryzysu - dodaje Jarosław Żołędowski.

Co sprawia, że złoto ponownie stało się jednym z najchętniej wybieranych aktywów w czasie globalnych zawirowań?

Złoto od lat pełni funkcję tzw. bezpiecznej przystani - aktywa, do którego inwestorzy uciekają w obliczu kryzysów, recesji czy napięć geopolitycznych. Konflikt ekonomiczny między dwoma największymi światowymi gospodarkami wpływa na destabilizację rynków. Sankcje, ograniczenia eksportowe, wojna technologiczna i przepychanki polityczne sprawiają, że inwestorzy poszukują form przechowywania kapitału niezależnych od politycznych tarć. Złoto idealnie spełnia tę rolę: jest globalne, odporne na dewaluację i stanowi uniwersalny nośnik wartości.

Wzrost popytu na złoto jest konsekwencją wielu nakładających się na siebie czynników. Najważniejsze z nich mają charakter makroekonomiczny i są powiązane z ogólną kondycją globalnej gospodarki. Intensyfikujący się konflikt gospodarczy między Stanami Zjednoczonymi a Chinami także wpływa destabilizując na rynki finansowe i globalne łańcuchy dostaw. Napięcia te powodują spadki zaufania do tradycyjnych aktywów finansowych i walut. Inwestorzy, widząc rosnące ryzyko poważnych konsekwencji ekonomicznych, chętniej przenoszą swoje środki do złota, które od wieków cieszy się reputacją aktywa odpornego na kryzysy i geopolityczne zawirowania - wylicza Paweł Mazurek.

Cały świat jest niepewny

Gospodarcza sytuacja całego świata uznawana jest za niepewną. Na tę opinię wpływają głównie: wysoka inflacja lub jej gwałtowne spadki, globalne zmiany w polityce stóp procentowych oraz ryzyko recesji.

Niektórzy analitycy przewidują, że w przyszłym roku cena złota może przekroczyć 5000

Może paść historyczny rekord i sprzedaż złota przekroczy 20 ton w całym 2025 roku

USD za uncję. To uzasadnione prognozy szczególnie w obliczu eskalacji wojny w Ukrainie, ale także utrzymującej się niepewności co do rozwoju sytuacji na Bliskim Wschodzie. Analizując historię w takich niepewnych czasach, złoto zawsze dobrze się sprzedawało, bo inwestorzy traktują je jako bezpieczne aktywo. Dziś podobną rolę zaczynają pełnić metale ziem rzadkich, które są wykorzystywane między innymi w sektorach obronnych, energetycznym czy nowych technologii. Surowce, o które obecnie rywalizują największe mocarstwa, będzie mógł niedługo kupić każdy Polak - mówi Jarosław Żołędowski.

Ekspert podkreśla także szczególną rolę, jaką w ocenie stanu światowej gospodarki odgrywają amerykańskie obligacje. Ich spadające oprocentowanie skłania inwestorów do przenoszenia kapitału w stronę fizycznego złota.

Aktywność banków centralnych wpływa na popyt i wycenę

Największe zapotrzebowanie na złoto wynika z dużych zakupów dokonywanych przez banki centralne.

Jednym z kluczowych czynników wpływających na obecną sytuację na rynku złota jest agresywna polityka zakupowa banków centralnych z całego świata. Te instytucje, odpowiadające za stabilność finansową swoich państw, wykorzystują złoto jako fundament bezpieczeństwa ekonomicznego. W obliczu rosnących napięć geopolitycznych, niepewności gospodarczej, zmian kursów walut i spadku wiary w tradycyjne instrumenty finansowe banki centralne zwiększają swoje rezerwy, kupując złoto w dużych wolumenach. To właśnie te masowe zakupy stanowią obecnie największą część globalnego popytu, wpływając zarówno na ceny, jak

i na dostępność kruszcu dla innych uczestników rynku - podkreśla Paweł Mazurek.

Dlaczego banki kupują tak dużo złota?

Powodów jest kilka. Pierwszy to zabezpieczenie rezerw walutowych - złoto wzmacnia stabilność systemu finansowego państw, szczególnie w okresach destabilizacji geopolitycznej. Część krajów (np. Chiny, Rosja, Turcja) kupuje złoto, by zmniejszyć zależność swoich rezerw od waluty amerykańskiej. Złoto jest także środkiem ochrony przed inflacją i utratą wartości aktywów papierowych.

Niestabilność rynków, rosnące napięcia militarne, a także ryzyko eskalacji konfliktu w Ukrainie skłaniają państwa do wzmacniania swoich rezerw w aktywa odporne na zawirowania polityczne i finansowe. W takich warunkach złoto staje się kluczowym narzędziem zabezpieczającym - niezależnym od decyzji politycznych, systemów bankowych i międzynarodowych sankcji. Zarówno państwa bezpośrednio zaangażowane w konflikty, jak i te jedynie obserwujące ich skutki postrzegają złoto jako gwarancję stabilności w czasie potencjalnych kryzysów - podkreśla Paweł Mazurek.

Zakupy banków centralnych wywołują efekt domina, ponieważ są realizowane w ogromnych wolumenach i wpływają na ceny hurtowe. Siłą rzeczy ograniczają dostępność złota dla rynku detalicznego. Skłaniają także inwestorów indywidualnych do podobnego działania. W efekcie wzrost popytu instytucjonalnego prowadzi do dynamicznego wzrostu popytu globalnego.

Incydenty dywersyjne nie pozostają bez echa

Obok czynników ekonomicznych bardzo istotną rolę odgry-

wają wspomniane wcześniej czynniki geopolityczne i militarne.

Incydenty militarne, takie jak wtargnięcie niezidentyfikowanych obiektów - później zidentyfikowanych jako rosyjskie drony - na terytorium Polski wywołują natychmiastową reakcję rynku. Tego typu wydarzenia, choć jednostkowe, zwiększają poczucie zagrożenia wśród obywateli i inwestorów. W naturalny sposób prowadzi to do poszukiwania bezpiecznych form lokowania kapitału. Złoto staje się wtedy pierwszym wyborem, ponieważ jest aktywnym i niezależnym od sytuacji politycznej i bankowej. Każde takie zdarzenie powoduje wzrost liczby klientów kupujących kruszec zarówno w postaci sztabek, jak i monet bulionowych - zauważa Paweł Mazurek.

Po ostatnim ataku rosyjskich dronów na Polskę gwałtownie wzrosło zainteresowanie zakupem złota - potwierdza Jarosław Żołędowski.

Incydenty, takie jak ostatnie dotyczące infrastruktury kolejowej, potęgują atmosferę niepokoju społecznego.

Dla wielu osób jest to sygnał, że ryzyko destabilizacji jest większe niż mogłoby się wydawać. W takich warunkach inwestorzy chcą mieć pewność, że część ich majątku jest ulokowana w formie, która nie straci na wartości nawet w sytuacji kryzysu państwowego. Złoto, jako fizyczny, namacalny i globalnie uznawany środek przechowywania wartości staje się wówczas kluczowym elementem strategii ochrony majątku - dodaje Paweł Mazurek.

Inwestorzy czekają na dalsze wzrosty cen

Ekspert opisując złoto jako „fundament zabezpieczenia” i „polisę ubezpieczeniową” w czasie kryzysów, co wyjaśnia utrzymujące się trendy. Inwestorzy traktują złoto jako długoterminową polisę i oczekują dalszego wzrostu jego wartości.

Przy wyższej wycenie złota Polacy także chętnie sprzedają inne produkty inwestycyjne, które wcześniej nabyli. Chciałbym jednak uczulić potencjalnych klientów przed traktowaniem złota jako krótkoterminowej inwestycji. To nie jest instrument do spekulacji. Złoto należy analizować co najmniej w perspektywie kilkuletniej. To aktywo, które przenosi wartość pieniądza w czasie. Prosty przykład: 100 lat temu za kilogram złota lub 1000 dolarów można było kupić w USA niewielką farmę. Teraz za podobną ilość tego kruszcu nadal możemy nabyć farmę, ale taka ilość gotówki nie starczy nawet na sfinansowanie budowy ogrodzenia - wyjaśnia Jarosław Żołędowski.

Cenne, bo rzadkie i trwałe

Cała ilość złota, jaką ludzkość wydobyla od początku cywilizacji, to około 200 tysięcy ton. Gdyby stopić ją w jedną bryłę, powstałby sześcian o boku zaledwie 22 metrów - wielkości średniego budynku. Pozornie niewiele, ale jego wartość szacuje się dziś na około 23 biliony dolarów. W dodatku jego światowe zasoby są mocno ograniczone.

Oprócz rzadkości, kruszec wyróżniają niezwykle właściwości fizyczne i chemiczne. Nie koroduje, nie ulega utlenianiu, nie reaguje z większością kwasów, pozostając trwały przez setki lat. Jest też jednym z najlepszych przewodników ciepła i elektryczności, dlatego znajduje szerokie zastosowanie w elektronice i przemyśle. Co ważne, złoto jest niemal niemożliwe do podrobienia - unikalna gęstość i ciężar skutecznie chronią je przed fałszerstwami.

Złoto nie znika - krąży w gospodarce od tysiącleci

Przebiegiem historii do innych aktywów złoto jest praktycznie wieczne. „Żyje” w biżuterii, urządzeniach elektronicznych, elementach przemysłowych, inwestycyjnych sztabkach czy monetach. To kruszec, który wciąż znajduje się w obiegu niezależnie od formy i epoki. Jego siłą jest także płynność: można je sprzedać w niemal każdym zakątku świata. Niewiele aktywów oferuje tak powszechną i ponadczasową wymienialność. Jedną z podstawowych zalet inwestowania w złoto jest zdolność zachowywania siły nabywczej w czasie. Przykład sprzed stu lat mówi sam za siebie: za 20 uncji złota można było kupić samochód klasy średniej - i dziś również taka ilość kruszcu pozwala na zakup auta o podobnej wartości. Tego samego nie można powiedzieć o walutach - za 400 dolarów, które sto lat temu reprezentowały równowartość 20 uncji złota, obecnie nie kupimy prawie nic.

Złoto to inwestycja długoterminowa

Ekspert podkreśla, że złoto to przede wszystkim forma ochrony kapitału, a nie szybki sposób na zysk. Choć zdarzają się okresy dynamicznych wzrostów (nawet ponad 30% w ciągu roku), sednem jest długoterminowe przechowywanie wartości. Na złocie rzadko traci się w perspektywie kilku czy kilkunastu lat, pod warunkiem że nie kupuje się kruszcu z zamiarem jego szybkiej odsprzedaży.

©©

Bardzo lubię rozmowy z moją mamą. Uwielbiam z nią planować, jak będzie wyglądał jej pogrzeb

Małgorzata Rozenek-Majdan w „Fakcie” Fot. Anna Kaczmars

Z ŻYCIA GWIAZD

Katarzyna Glinka przegrała zakład

Aktorka zaprezentowała na Instagramie zdjęcia z miłego popołudnia spędzonego ze swym menedżerem. Glinka zagrała z nim w grę – i przegrała. Dlatego musiała przefarbować swoje włosy na blond. Efekty zaprezentowała oczywiście w internecie. „Gry z menedżerem bywają niebezpieczne” – podisała fotografię.

Luna wywołała oburzenie

Piosenkarka niedawno wydała singiel „Hush hush” i w ramach promocji zamieściła na TikToku filmik, na którym tańczy przed obrazem z wizerunkiem Jezusa ubrana w sukienkę prezentującą nagie pośladki. Video nagrane w kościele w Secyminie wywołało oburzenie – i natychmiast zniknęło z sieci.

Kinga Rusin musiała zmienić plany

Celebrytka poskarżyła się na Instagramie na swój los. Rusin doznała śródkostnego złamania guzka większego kości ramiennej i naderwania ścięgna mięśnia nadgrzebieniowego. Przebywa w Hiszpanii, gdzie przechodzi rehabilitację. „Nie tak miało być! Wszystkie plany trafił szlag. Od kilku tygodni miałam być w Brazylii na kolejnej wyprawie, a jestem »tylko« w Hiszpanii. Brzmi groteskowo, ale dla osoby kochającej odkrywać świat taki obrót spraw to duża przykrość” – napisała. (GZL) Fot. Sylwia Dąbrowa

W TELEWIZJI

Teatr TV: Pradziady TVP Kultura, 20:00

Współczesna inteligentna rodzina kultywuje tradycję wywoływania duchów. Tegoroczny seans komplikuje się, gdy przodkowie okazują się dalecy od ideału, a nieproszeni goście z zaświatów powodują ogromny zamęt i konsternację domowników.

Arktyka

Ale Kino+ HD, 20:10

W środku arktycznej tundry dochodzi do katastrofy. Choć po wielu tygodniach Overgårdowi (Mads Mikkelsen) udaje się przywyknąć do warunków, niespodziewane wydarzenie zmusza go do opuszczenia schronienia, jakim jest rozbity samolot. Wyrusza w podróż, która nie gwarantuje niczego poza przejmującym zimnem...

Respect

TVP 1, 21:05

Film przedstawia życie Arethy Franklin od dzieciństwa, kiedy śpiewała w chórze kościelnym swojego ojca, do czasów rozkwitu międzynarodowej kariery. Prawdziwa historia życiowej drogi królowej soulu. W głównej roli Jennifer Hudson.

Stalker: 12 lat koszmaru CI POLSAT HD, 22:00

Dokument odsłania prawdę o tym, jak naprawdę wygląda życie z prześladowcą. To wstrząsająca, osobista opowieść aktorki i modelki Evy LaRue, która przez lata żyła w nieustannym strachu. Program pokazuje drogę od ofiary do ocalonej, pełną bólu, odwagi i determinacji.

KRZYŻÓWKA NR 181

Poziomo:

- 3) pustka lub zimorodek,
- 6) efekt odgazowania węgla,
- 11) Greta, filmowa Mata Hari,
- 12) historyjka do śmiechu, żart,
- 13) pszenica lub jęczmień,
- 14) europejska stolica z Fontanną di Trevi,
- 15) prasowa lub masońska,
- 16) pniąca się kostka,
- 17) dawny wojenny statek żaglowy,
- 18) był nim Jurand ze Spychowa,
- 19) ... Borys, wykonawca piosenki „Jaskółka uwięziona”,
- 21) oficjalna uroczystość, bankiet,
- 23) zaliczka na poczet wypłaty,
- 26) rodzaj galerii w kościele,
- 27) druk reklamowy lub propagandowy,
- 30) drapieżny ssak lądowy z Azji,
- 31) pośrednik handlowy na giełdzie,
- 34) kwadratowy w równaniu,
- 38) był nim Jędrzej Śniadecki,
- 39) obrońca w piłkarskiej drużynie,
- 40) rzeka w Afryce Równikowej,
- 41) naszyjnik z drogich kamieni,
- 42) „... i chłopak”, polski serial.

Pionowo:

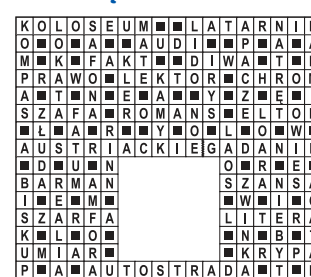
- 1) duży ptak, czapla zielonoskrzydła,
- 2) daje początek strumieniowi,
- 3) krusznica jadalna lub chrobotek,
- 4) przepływa przez Weronę,
- 5) indiański szczep z książek Karola Maya,

- 6) podstawowa jednostka masy,
- 7) część ogumienia pojazdu,
- 8) afrykański ssak drapieżny,
- 9) dowcipne i trafne powiedzenie,
- 10) jedno z kilku opracowań tego samego tematu,
- 20) warszawska hala widowiskowa,
- 22) miasto wojewódzkie nad Bystrzycą,

- 24) gra podobna do palanta,
- 25) Rafael, hiszpański tenisista,
- 28) symptom choroby, oznaka,
- 29) manekin w zakładzie krawieckim,
- 31) rybna lub ziemniaczana,
- 32) po mieczu lub kądzieli,
- 33) niewielka rola aktorska,
- 35) miejsce realizacji recepty,
- 36) zachęta do działania, bodziec,
- 37) dobry duszek domowy.

ROZWIĄZANIE NR 180

HOROSKOP

Wodnik (20.01 - 18.02)

Dziś odnajdziesz życiową równowagę, a drobna inspiracja popchnie Cię ku ważnej decyzji. Horoskop dzienny radzi działać zdecydowanie.

Ryby (19.02 - 20.03)

Zaufaj rytmowi dnia. Horoskop na dziś zapowiada, że niespodziewana rozmowa przyniesie Ci potrzebną pewność siebie i wytchnienie. Baran (21.03 - 19.04) Ciekawość zaprowadzi Cię do szansy, która odmieni codzienną rutynę. Horoskop dzienny na wtorek wróży, że dostarczy Ci to satysfakcji.

Byk (20.04 - 20.05)

Wewnętrzne ciepło pozwoli Ci dziś zbudować harmonię. Horoskop dzienny zapowiada, że gest życzliwości wróci do Ciebie bardzo szybko. Bliźnięta (21.05 - 21.06) Twoja pewność siebie przyciągnie wsparcie. Horoskop na dziś zapowiada również, że dobre słowo otworzy drogę do nowej szansy. Rak (22.06 - 22.07) Jasność myśli poprowadzi Cię do rozwiązania, które uspokoi napięcia. Horoskop dzienny na wtorek mówi, że postanowisz to uczcić.

Lew (23.07 - 22.08)

Zrównoważysz emocje, a drobny sukces poprawi Ci humor. Horoskop dzienny to wskazówka, by nie bać się ufać własnym wyborom. Panna (23.08 - 22.09) Wyczujesz u kogoś ukryte intencje, ale horoskop na dziś zapowiada, że spokój pozwoli przeobrazić to wyzwanie w solidną naukę. Waga (23.09 - 22.10) Optymizm poprowadzi Cię dziś przed siebie. Horoskop dzienny na wtorek mówi, że mała zmiana planów da Ci świeżą radość i siłę.

Skorpion (23.10 - 21.11)

Twoja wytrwałość przyniesie dziś efekt. Horoskop dzienny wyraźnie zapowiada, że zauważysz postęp, który doda Ci energii i wiary. Strzelec (22.11 - 21.12) Nowe pomysły zakiełkują w Tobie. Horoskop dzienny wróży, że dzieląc się nimi, przyciągniesz inspirujących ludzi. Korzystaj z tego. Koziorożec (22.12 - 19.01) Horoskop dzienny na wtorek wróży, że empatia poprowadzi Cię dziś do spotkania, które rozjaśni Ci uczucia i przyniesie głęboki spokój.

To są najbardziej opłacalne studia w Polsce. Co wybrać?

Agnieszka Kamińska
Rynek pracy

W Polsce są kierunki i uczelnie, po których już w pierwszym roku pracy można liczyć na pensje sięgające 22 tysiące złotych brutto miesięcznie.

Raport Ogólnopolskiego Systemu Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów Szkół Wyższych ujawnia, które kierunki studiów oraz uczelnie zapewniają najwyższe wynagrodzenia absolwentom w pierwszym roku po ukończeniu nauki.

Na szczycie zestawienia znalazł się niestacjonarny kierunek Executive MBA na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu. Absolwenci tego programu mogą liczyć na medianę wynagrodzeń sięgającą niemal 22 tys. zł brutto miesięcznie. Wyjaśnijmy, że media dzieli badanych zbior na pół - to znaczy, że połowa analizowanych absolwentów zarabia poniżej 22 tysięcy, a druga połowa powyżej tej kwoty. W 2023 roku kierunek ten ukończyło tylko 36 osób.

Okazuje się, że kierunki informatyczne, mimo zawirowań w branży IT, nadal oferują atrakcyjne wynagrodzenia, z medianą zarobków od 13,6 do 17 tys. zł brutto.

Młodszy programiści rzeczywiście mogą mieć dziś trudniej, nie dlatego, że są słabsi, ale dlatego, że rynek się zmienia. AI potrafi już generować prosty kod, więc firmy czasem wolą zainwestować w doświadczonego developera, który potrafi wychwycić błędy i zoptymalizować kod bez konieczności pisa-

nia go od początku. Ale to nie oznacza, że dla początkujących nie ma miejsca. Osoby z pasją, które „dobrze ogarniają” nowe narzędzia, wciąż są rozchwytywane na rynku pracy - mówi Tomasz Mazurek z Organizacji Pracodawców Usług IT - SoDA, szef działu operacyjnego w firmie informatycznej Goodylabs.

Spokojni o zatrudnienie i dobre pensje mogą być ci, którzy stale się uczą i potrafią dostosowywać się do zmian. Szczególnie cenieni są specjaliści łączący wiedzę techniczną z umiejętnościami miękkimi, którzy między innymi potrafią pracować zespołowo, rozwiązywać problemy i jasno się komunikować.

Drugim ważnym aspektem jest specjalizacja branżowa. Developer w tym momencie to także doradca klienta. Musi wiedzieć, które rozwiązania są bardziej adekwatne, a które mniej. Zagrożone są natomiast stanowiska opierające się wyłącznie na rutynie, ponieważ te najłatwiej zautomatyzować. Kluczowe pytanie brzmi, kto potrafi się uczyć i dostosowywać do nowej rzeczywistości, a kto utknął w starych schematach. Największym zagrożeniem nie są zwolnienia, tylko brak gotowości do zmiany - stwierdził Tomasz Mazurek.

Według Ogólnopolskiego Systemu Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów Szkół Wyższych, kierunki związane z górnictwem i geologią oraz pielęgniarstwem również zapewniają zarobki przekraczające 14 tys. zł brutto. Ekspertiści wskazują też, że osoby zastanawiające się dziś nad wyborem studiów, po-

NAJWYŻSZE WYNAGRODZENIA

Kierunki po których absolwenci otrzymują najwyższe wynagrodzenia.

21 985,07 zł - Executive Master of Business Administration - Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu - niestacjonarne, II stopnia, 4-semestralne, profil ogólnoakademicki;
20 178,8 zł - Executive Master of Business Administration - Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu - niestacjonarne, II stopnia, 4-semestralne, profil ogólnoakademicki;
14 918,93 zł - Informatyka Stosowana - Politechnika Warszawska - niestacjonarne, wydział elektryczny, II stopnia, 4-semestralne, profil ogólnoakademicki;
14 214,1 zł - Górnictwo i geologia - Politechnika Śląska - niestacjonarne, wydział elektryczny, II stopnia, 4-semestralne, profil ogólnoakademicki;
16 956,6 zł - Informatyka - Politechnika Warszawska - niestacjonarne, wydział elektryczny, II stopnia, 4-semestralne, profil ogólnoakademicki;
14 185,81 zł - Górnictwo i geologia - Politechnika Wrocławska - niestacjonarne, wydział geoinżynierii, górnictwa i geologii, II stopnia, 4-semestralne, profil ogólnoakademicki;
14 148,57 zł - Pielęgniarstwo - Warszawska Uczelnia Medyczna im. Tadeusza Koźłuka - niestacjonarne, II stopnia, 4-semestralne, profil praktyczny;
14 097,67 zł - Informatyka - Akademia WIT w Warszawie - niestacjonarne, II stopnia, 4-semestralne, profil praktyczny;
14 025,12 zł - Informatyka - Uniwersytet Warszawski - stacjonarne, wydział matematyki, informatyki i mechaniki, II stopnia, 4-semestralne, profil ogólnoakademicki.

winny zwrócić uwagę na kierunki związane z energetyką i odnawialnymi źródłami energii. Choć prawdą jest też to, że w tym obszarze systemy kształcenia dopiero są budowane. Poszukiwani będą inżynierowie o bardzo zróżnicowanych kompetencjach - od fizyki jądrowej po praktyków z branż technicznych.

Rozwój w tym zakresie wymaga wykształcenia zupełnie nowych specjalistów, a także przekwalifikowania obecnej siły roboczej. Aby dostosować się

do potrzeb rynku atomowego i OZE, potrzebne będą większe wydatki na edukację techniczną, szkolenia zawodowe oraz położenie nacisku na współpracę z uczelniami. Tradycyjne zawody energetyczne zyskują nowe specjalizacje związane z zielonymi technologiami i atomem, pojawiają się też zupełnie nowe profesje. Zarówno sektor OZE, jak i tworzona od podstaw branża jądrowa, już teraz odczuwają rosnące zapotrzebowanie na pracowników - komentuje

Włodzimierz Kucharczuk, project manager w agencji zatrudnienia Smart Solutions HR.

Według szacunków, Polska zatrudnia ponad 212 tysięcy osób w sektorze OZE, a do 2050 roku liczba miejsc pracy może w nim wzrosnąć czterokrotnie. Z kolei sektor atomowy może zwiększyć poziom zatrudnienia od kilkuset do dziesiątek tysięcy pracowników w latach 2030-2040.

Dodajmy, że System Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów Szkół Wyższych prowadzony jest na zlecenie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Został zaprojektowany i wykonany przez Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy.

Zarobkom absolwentów przyjrzała się też agencja zatrudnienia Personnel Service. Według danych tej firmy, absolwenci po informatyce na Politechnice Warszawskiej zarabiają 16 956,6 zł brutto. Równie wysokie zarobki uzyskują specjaliści po Akademii WIT w Warszawie (14 097,67 zł brutto) oraz Uniwersytecie Warszawskim (14 025,12 zł brutto). Z kolei osoby po informatyce stosowanej na Politechnice Warszawskiej zarabiają 14 918,93 zł brutto, a po informatyce na Uniwersytecie Jagiellońskim - 13 663,15 zł.

Nowoczesne ścieżki, jak Informatyka - Data Science na AGH dają wynagrodzenia rzędu 13 140,83 zł brutto, a inżynieria i analiza danych na Politechnice Warszawskiej - 13 579,91 zł brutto. To świadczy, że popyt na specjalistów od przetwarzania informacji stale rośnie. Wysoko oceniono

też bardziej wyspecjalizowane studia: automatyka, robotyka i informatyka przemysłowa na Politechnice Warszawskiej (12 455,36 zł brutto), teleinformatyka na AGH (12 131,33 zł brutto), informatyka gier komputerowych na Uniwersytecie Jagiellońskim (11 081,89 zł brutto) oraz kryptologia i cyberbezpieczeństwo na Wojskowej Akademii Technicznej (10 990,73 zł brutto).

Osoby kończące górnictwo i geologię na Politechnice Śląskiej zarabiają średnio 14 214,1 zł brutto, a niemal identyczne stawki osiągają absolwenci tego kierunku na Politechnice Wrocławskiej (14 185,81 zł brutto). Wysokie wynagrodzenia czekają też na osoby po inżynierii obliczeniowej na Uniwersytecie Warszawskim (13 000,55 zł brutto). Dobrym wyborem okazuje się również inżynieria górnicza na AGH (11 137,2 zł brutto) oraz inżynieria naftowa i gazownicza na AGH (10 981,34 zł brutto).

Co z sektorem medycznym? Na przykład - według analizy Personnel Service - absolwenci pielęgniarstwa na Warszawskiej Uczelni Medycznej im. Tadeusza Koźłuka mogą liczyć na wynagrodzenia rzędu 14 148,57 zł brutto, a ci po Uniwersytecie Zielonogórskim - na 13 301,21 zł brutto. Wysoko w zestawieniu uplasowało się także zdrowie publiczne na Europejskiej Uczelni Społeczno-Technicznej im. Roberta Schumana (13 529,39 zł brutto). Solidne perspektywy finansowe daje również położnictwo na Warszawskiej Uczelni Medycznej im. Tadeusza Koźłuka (11 947,14 zł brutto).

©P

DROBNE

Jak zamieścić ogłoszenie drobne? Telefonicznie: 94 347 35 12
Przez internet: ibo.polskapress.pl
W Biurze Ogłoszeń:

Oddział Koszalin: ul. Partyzantów 17, 75-411 Koszalin, tel. 94 347 35 12
Oddział Słupsk: ul. Henryka Pobożnego 19, 76-200 Słupsk, tel. 59 848 81 03
Oddział Szczecin: Al. Niepodległości 26/U1, 70-412 Szczecin, tel. 91 48 13 310

RUBRYKI W OGŁOSZENIACH DROBNYCH:

■ NIERUCHOMOŚCI
■ HANDLOWE
■ MOTORYZACJA

■ FINANSE/BIZNES
■ NAUKA
■ PRACA

■ ZDROWIE
■ USŁUGI
■ TURYSTYKA

■ BANK KWATER
■ ZWIERZĘTA
■ ROŚLINY, OGRODY

■ MATRYMONIALNE
■ RÓŻNE
■ KOMUNIKATY

■ ŻYCZENIA
■ /PODZIĘKOWANIA
■ GASTRONOMIA

■ ROLNICZE
■ TOWARZYSKIE

Handlowe

UBILERSTWO

UP złota i srebra, wszystkie próby,

Młyńska 63, K-lin 509-345-577.

Usługi

GD RTV FOTO

ALKI naprawa w domu, 603 775 878

Rolnicze

MASZYNY ROLNICZE

KUPIĘ ciągniki, przyczepy, maszyny rolne. Tel. 535135507.

ZWIERZĘTA HODOWLANE

SKUP bydła rzeźnego oraz odsadów. Tel. 788-949-245.

AUTOREKLAMA

Polecamy →

strefa
BIZNESU.pl

Know-how
w dobrym biznesie

strefabiznesu.pl

AUTOREKLAMA

ibo TWOJE DOMOWE
BIURO OGŁOSZEŃ
Ogłoszenia drobne w Twojej gazecie
zlećisz przez Internetowe Biuro
Ogłoszeń: ibo.polskapress.pl

V Festiwal im. Wojciecha Kilara w słupskiej filharmonii

opr. Joanna Boroń
Słupsk

Wieczór otwierający piątą edycję Festiwalu im. Wojciecha Kilara będzie wyjątkowym wydarzeniem - 26 listopada (godz. 19) na scenie słupskiej filharmonii wystąpi znakomity zespół Motion Trio

Tegoroczna inauguracja stwo-
rzy okazję do spotkania dwóch
estetyk: klasycznej i nowocze-
snej. 26 listopada na scenie
Motion Trio, uznawany za jed-
nen z najbardziej innowacyj-
nych składów akordeonowych
na świecie. Znakiem rozpo-
znawczym tria jest niezwykle
oryginalne brzmienie, two-
rzone wyłącznie przy użyciu
akordeonów.

Drugi dzień V Festiwalu im.
Wojciecha Kilara poświęcony
będzie wczesnej twórczości
kompozytora oraz inspiрую-
cym interpretacjom jego mu-
zyki w wykonaniu artystów
młodego pokolenia. Koncert
zatytułowany „Kilar wokół
młodych” ukaże mniej znane,
lecz niezwykle ciekawe oblicze
Kilara - jako twórcy kameral-
nego, poszukującego własnego
języka muzycznego na po-
czątku swej artystycznej drogi.
Tego wieczoru usłyszymy rów-
nież miniatury fortepianowe
oraz aranżacje muzyki filmo-
wej Wojciecha Kilara. Utwory te
zaprezentują młodzi, utytuło-
wani pianiści: Maria Szadejko

i Jan Kwiatkowski, laureaci
konkursów pianistycznych,
wyróżniający się nie tylko zna-
komitą techniką, ale także do-
jrzałością artystyczną i wrażli-
wością na muzyczny detal.

Trzeciego dnia festiwalu (28
listopada) zabrzmi muzyka Ste-
fana Wesołowskiego, polskiego
kompozytora młodszej pokole-
nia, znanego z wyjątkowego
stylu, łączącego klasyczną
wrażliwość z minimalizmem
i muzyką ambientową. Pro-
gram koncertu obejmuje jego
kompozycję stworzoną do le-
gendarnego niemego filmu
„Męczeństwo Joanny d’Arc”
w reżyserii Carla Theodora
Dreyera z 1928 roku. Film ten
uchodzi za jedno z najwybit-

niejszych osiągnięć w historii
kina, a Wesołowski, tworząc
do niego nową warstwę dźwię-
kową, podjął się niezwykle wy-
magającego zadania - uchwy-
cenia emocjonalnej intensywno-
ści i duchowego wymiaru
opowieści o ostatnich godzi-
nach życia Joanny d’Arc. Jego
muzyka, głęboko poruszająca
i pełna dramatyzmu, nie ilu-
struje obrazu w sposób do-
słowny, lecz współtworzy
z nim dialog, pogłębiając psy-
chologiczną wymowę filmu.

Do wykonania tego porusza-
jącego dzieła zaproszono Mi-
chała Krężlewskiego - dyrygenta,
który konsekwentnie buduje
swoją pozycję zarówno w reper-
tuarze klasycznym, jak i współ-

czesnym. Ważnym elementem
koncertu będą także trzy głosy
żeńskie, stanowiące integralną
część struktury muzycznej, sym-
bolicznie odnoszące się do po-
staci Joanny d’Arc i duchowej
przestrzeni jej przeżyć.

Wieczór ten będzie okazją
do doświadczenia filmu nie-
mego w zupełnie nowej odsłō-
nie - z muzyką wykonywaną
na żywo, w symfonicznym
opracowaniu, w którym trady-
cja spotyka się z nowoczesną
wrażliwością dźwiękową. To
wydarzenie wpisuje się w ideę
festiwalu jako przestrzeni dia-
logu - nie tylko pomiędzy epo-
kami, ale również między obra-
zem a muzyką, sacrum
a sztuką.©©

„Bajka o zagubionym uśmiechu”

opr. Joanna Boroń
Szczecin

**W ramach cyklu wydarzeń „Seniorzy dzieciom i młodzieży” grupa teatralna seniorów Teatr Janusza działa-
jąca w Domu Kultury „13 Muz” przygotowała spektakl edukacyjny dla dzieci „Bajka o zagubionym uśmiechu”.**

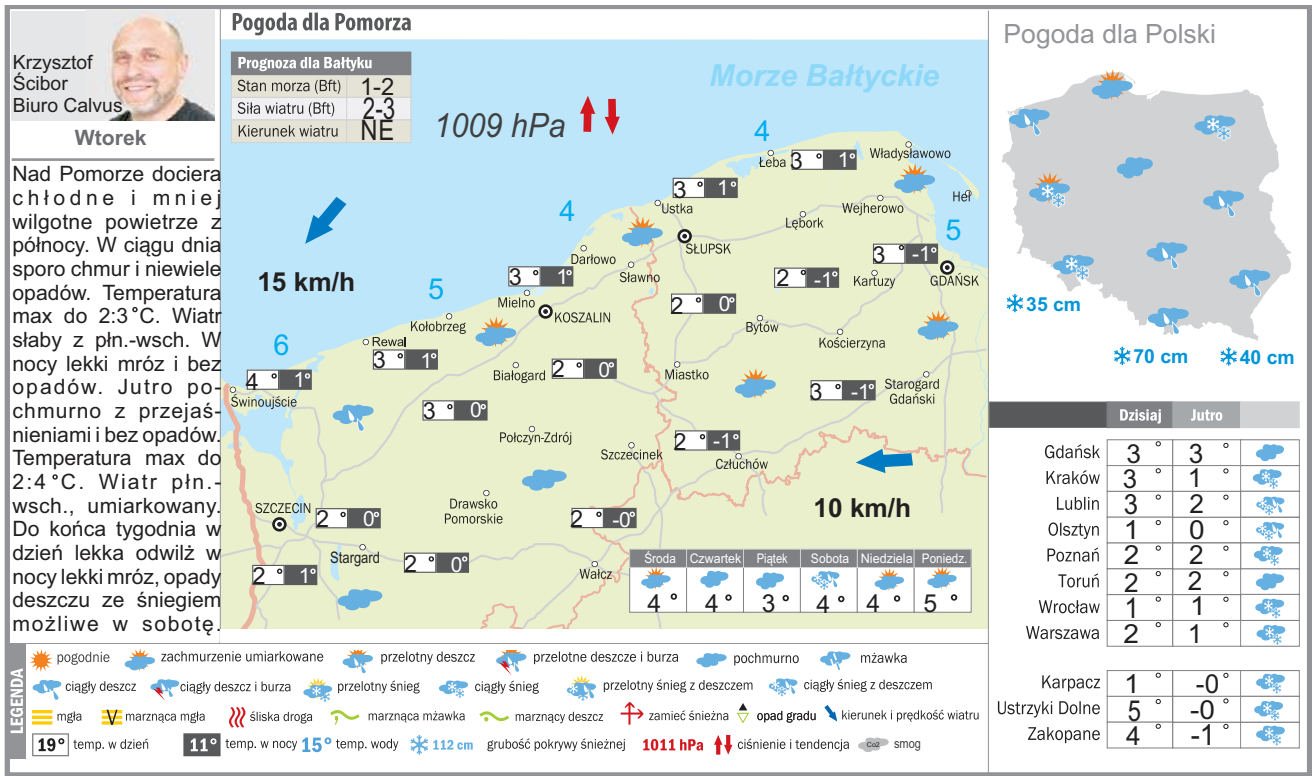
Zaplanowany na środę spektakl
to element cyklu „Kochamy
nasz Szczecin” z okazji obcho-
dzonej w tym roku 80. rocznicy
polskiego Szczecina. Spektakl
przygotowany został przez sa-
mych seniorów i będzie prezen-
towany na scenie Domu Kul-
tury „13 Muz” w formie eduka-
cyjnych poranków bajkowych
dla dzieci, które wraz z nauczy-
cielami, zaproszonymi rodzi-

cami i dziadkami, wezmą udział
w spotkaniach z seniorami.
Oprócz samej atrakcji artystycz-
nej w formie spektaklu teatral-
nego seniorzy przygotowali gry
i zabawy teatralne z nagrodami.
O czym jest spektakl? Do pa-
łacu przybywa czarownica,
która oznajmia królowi, że wła-
śnie spełnia się zaklęcie jej pra-
babki, że uśmiechu na świecie
nie będzie. Informuje króla, że
w jego królestwie jest pierwsze
smutne dziecko i że od tej pory
król oraz wszyscy poddani mają
trzy dni, aby zaklęcie odwrócić
i uśmiech dziewczynce przy-
wrócić. Jeśli to się nie stanie,
wszyscy ludzie w królestwie
będą smutni i utracą zdolność
odczuwania radości.

Spektakl rozpocznie się o go-
dzinie 10 w Domu Kultury 13
Muz. Wstęp wolny - obowią-
zuja wejściówki. ©©

POGODA

Jak przygotować się do rowerowych podróży?

opr. AB
Koszalin

Dzisiaj o godzinie 17 w Koszalińskiej Bibliotece Publicznej rozpocznie się kolejne spotkanie w Koszalinie z cyklu: „Jak przygotować się do rowerowych podróży”.

Gościem będzie Piotr Strzeżysz - podróżnik, który jeździ na rowerze, odkąd pamięta. Przemierzył dziesiątki krajów na pięciu kontynentach, wciąż podążając za ciekawością i otwartą przestrzenią, w której - jak mówi - najlepiej buja się w obłokach. Autor sześciu książek, dwukrotny laureat nagrody Magellana oraz Bursztynowego Motyla za „Powidoki” i „Zaistnienia”. Wyróżniony nagrodą Kolosów za podróż z Alaski do Patagonii. Bohater filmu

Bartosza Liska „Nie dojechać nigdy”.

Podczas spotkania opowie o tym, jak wyruszyć w świat z rowerem. Wyjaśni, że do rowerowej wyprawy nie potrzeba wiele - wystarczy sprawny rower, kilka niezbędnych rzeczy, trochę środków i odrobina determinacji. Podzieli się praktycznymi wskazówkami dotyczącymi wyboru roweru, jego transportu, ekwipunku, żywienia w trasie oraz sprawdzonych patentów, które ułatwiają długie podróże. Całość będzie oparta na doświadczeniach z wielomiesięcznych wypraw po kilkudziesięciu krajach świata.

Organizatorzy zapraszają wszystkich miłośników przygód i turystyki rowerowej. Wstęp na wydarzenie wolny. ©©

Raport kadrowiczów. Dwie bramki i żółta kartka

Damian Świderski
redakcja@polskapress.pl

PIŁKA NOŻNA. Robert Lewandowski i Jakub Kamiński strzelili dla swoich klubów bramki. Jan Ziółkowski ukarany został żółtą kartką.

AS Roma w niedzielę udało się do Cremony, aby zagrać z beniaminkiem Serie A, Cremonese w 12. kolejce. Trener gości, Gian Piero Gasperini zaskoczył i wystawił w pierwszym składzie Jana Ziółkowskiego. 20-letni obrońca zagrał jako półewy stoper, ale nie wyglądał zbyt dobrze. Co prawda kilka razy nieźle zachował się przy atakujących rywalach, ale widać było, że brakuje mu pewności siebie, bo często reagował dopiero po podpowiedziach kolegów. Ziółkowski tuż przed przerwą został ukarany żółtą kartką i na drugą połowę już nie wyszedł.

Dobre chwile dla Polaków, sprawili na zagranicznych murawach Jakub Kamiński i Robert Lewandowski. Pierwszy z nich strzelił piątego gola na boiskach Bundesligi w tym sezonie. Pomocnik FC Koeln wykorzystał sprytnie podanie kolegi z drużyny i koszmarny błąd bramkarza Eintrachtu Frankfurt, który opuścił swoją bramkę, pozwalając Polakowi na spokojny strzał. Mimo szybkiego gola bohatera meczu z Holandią (1:1), FC Koeln przegrało ten mecz (3:4).

Dużo lepszy mecz rozegrał Robert Lewandowski. Kapitan reprezentacji dostał opaskę kapitańską w meczu z Athletikiem Bilbao i to na nowo otwartym Camp Nou. FC Barcelona czekała na powrót na swój słynny obiekt 909 dni i pierwsze kopnięcie należało

Robert Lewandowski z FC Barcelony świętuje po zdobyciu gola podczas meczu hiszpańskiej LaLigi

do Polaka, który tym samym już przeszedł do historii klubu z Katalonii. Po 4 minutach było jeszcze lepiej, bo Lewandowski silnym strzałem pokonał Unaia Simona i wyprowadził Barcę na prowadzenie. Barcelona wygrała 4:0.

Występy powołanych na listopadowe mecze reprezentacji:

Bramkarze: Bartłomiej Drągowski (Panathinaikos) - poza składem w wygranym 3:0 meczu z Panserraikosem, Kamil Grabara (VfL Wolfsburg) - 90 minut w przegranym 1:3 meczu z Bayerem Leverkusen, Kacper Tobiasz (Legia Warszawa) - 90 minut w zremisowanym 2:2 meczu z Lechią

Gdańsk, Mateusz Kochalski (Karabach Agdam) - 90 minut w wygranym 4:2 meczu z Sumqayıt.

Obrońcy: Jan Bednarek (Porto) - kontuzja, Matty Cash (Aston Villa) - 90 minut w wygranym 2:1 meczu z Leeds, Tomasz Kędziora (PAOK) - ławka rezerwowych w wygranym 3:0 meczu z Kifisia, Jakub Kiwior (Porto) - na ławce rezerwowych w wygranym 3:0 meczu z Sintrense, Krystian Szczepniak (Górník Zabrze) - na ławce rezerwowych w zremisowanym 1:1 meczu z Wisłą Płock, Przemysław Wiśniewski (Spezia) - 90 minut i żółta kartka w przegranym 1:4 meczu z Mantovą, Paweł Wszołek

(Legia Warszawa) - 90 minut w zremisowanym 2:2 meczu z Lechią Gdańsk, Jan Ziółkowski (AS Roma) - 45 minut i żółta kartka w wygranym 3:1 meczu z Cremonese.

Pomocnicy: Kamil Grosicki (Pogoń Szczecin) - mecz w poniedziałek 24 listopada, Jakub Kamiński (FC Koeln) - 90 minut i gol w przegranym 3:4 meczu z Eintrachtem Frankfurt, Bartosz Kapustka (Legia Warszawa) - 90 minut, gol i asysta w zremisowanym 2:2 meczu z Lechią Gdańsk, Kacper Kozłowski (Gaziantep FK) - 81 minut i kontuzja w wygranym 3:0 meczu z Kayserispor, Filip Różga (Sturm Graz) - 23 minuty w przegranym 1:3 meczu z LASK Linz, Michał Skórka (Gent) - 85 minut w zremisowanym 0:0 meczu z Westerlo, Bartosz Slisz (Atlanta United) - zakończył sezon, Sebastian Szymański (Fenerbahce) - kontuzjowany, Nicola Zalewski (Atalanta Bergamo) - 29 minut w przegranym 1:3 meczu z Napoli, Piotr Zieliński (Inter Mediolan) - 13 minut w przegranym 0:1 meczu z Milanem.

Napastnicy: Adam Buksa (Udinese) - 28 minut w przegranym 0:3 meczu z Bolonią, Robert Lewandowski (FC Barcelona) - 64 minuty i gol w wygranym 4:0 meczu z Athletikiem Bilbao, Karol Świderski (Panathinaikos) - 18 minut w wygranym 3:0 meczu z Panserraikosem.

Cieszyć mogą dwie asysty Krzysztofa Piątka w meczu ligi katarskiej oraz asysta Przemysława Frankowskiego w meczu ligi francuskiej. Piątek nie wziął udziału w listopadowym zgrupowaniu przez kontuzję, a Frankowski nie został powołany na mecze z Holandią i Maltą.

©

W Falun bez zmian. Wracamy do Szwecji. Kamil Stoch liderem

Paweł Wiśniewski
redakcja@polskapress.pl

SKOKI NARCIARSKIE. Za nami pierwszy weekend ze skokami narciarskimi, w Lillehammer. A przed nami już kolejne emocje - po raz pierwszy od 2014 roku zawody Pucharu Świata odbędą w Szwecji.

W sumie w programie Pucharu Świata sezonu 2025/2026 jest 35 konkursów: 30 indywidualnych, dwa zespołowe mieszanych, jeden drużynowy i dwie rywalizacje duetów. Ostatni zaplanowano na 29 marca w Planicy.

Jeszcze w tym roku, 6 i 7 grudnia, odbędą się zawody w Wiśle, a 10-11 stycznia, ale już przyszłego roku, w Zakopanem.

Tym razem elita skoczków zawita do niewielkiego Falun - tutaj, w kompleksie sportowym Lugnet, odbędą się dwa konkursy indywidualne.

25 lutego 2014 roku, podczas ostatnich „szwedzkich” zawodów Pucharu Świata, Kamil Stoch został pierwszym rekor-

distą skocznik dużej po przebudowie - pofrunął na odległość 129,5 metra! Następnego dnia aż czterech zawodników poprawiało ten wynik, w tym... Stoch (134,5 m).

Skład reprezentacji Polski będzie identyczny, jak w miniony weekend w norweskim Lillehammer. W ekipie Białe-Czerwonych pozostają zatem: Kamil Stoch, Dawid Kubacki, Kacper Tomasiak, Piotr Żyła, Paweł Wąsek i Aleksander Zniszczoł.

Przypomnijmy, że - jak na razie - najlepszymi miejscami w Pucharze Świata są 12. i 13. miejsce Stocha. ©

Wtorek, 25.11.2025 (skocznia normalna):

- godz. 9.00: oficjalny trening
- godz. 11.00: kwalifikacje
- godz. 15.10: konkurs indywidualny

Środa, 26.11.2025 (skocznia duża):

- godz. 9.00: oficjalny trening
- godz. 11.00: kwalifikacje
- godz. 15.10: konkurs indywidualny

Na początku sezonu Pucharu Świata sezonu 2025/2026, Kamil Stoch ma całkiem obiecujące skoki

Przed nami już 5. kolejka fazy ligowej elitarniej Ligi Mistrzów

Jacek Czaplewski
redakcja@polskapress.pl

PIŁKA NOŻNA. Dzisiaj pierwszoplanowe role powinni odegrać trzej Polacy: Robert Lewandowski, Mateusz Kochalski i sędzia Szymon Marciniak.

Niestety, dla wielu kibiców ani jedno spotkanie Ligi Mistrzów nie zostanie pokazane w paśmie otwartym. Wszystkie z zapowiadanych meczów obejrzymy na kodowanych kanałach Canal+.

Kochalski przeciwko Napoli

Świetny czas w odległym Azerbejdżanie przeżywa Mateusz Kochalski. Były bramkarz Stali Mielec, który wcześniej nie dostał prawdziwej szansy w Legii Warszawa, zaliczy piąty występ w Lidze Mistrzów, walcząc równocześnie o swoje drugie czyste konto. Poprzeczka wisi jeszcze wyżej niż w meczach z Chelsea czy Benfiką Lizbona, przyjdzie bowiem zagrać na wyjeździe z Napoli, które o dziwo zgromadziło

mniej punktów od jego Karabachu Agdam. W piątek 25-latek wprawił się w dobry nastrój, broniąc rzut karny w wygranym spotkaniu ligi azerskiej.

Kolejny występ Marciniaka

Kochalskiemu pierwszy raz w Lidze Mistrzów, ale nie pierwszy raz w ogóle zagwizdzą Szymon Marciniak. Arbiter spod Płocka został wyznaczony do czwartego już meczu w tej edycji. Razem z nim do Italii wybrało

się trzech rodaków: Tomasz Listkiewicz z Adamem Kupsiem wspomogą go na liniach jako asystenci, zaś technicznym będzie Wojciech Myć. Skład uzupełnią sędziowie z Chorwacji i Holandii obsługujący system wideoweryfikacji (VAR). Dla samego Marciniaka koniec listopada to bardzo pracowity okres. W ubiegłym tygodniu sędziował hit eliminacji do mistrzostw świata 2026 między Szkocją a Danią oraz ekstraklasowy mecz Cracovii z Motorem Lublin.

Lewandowski na Stamford Bridge

Wszyscy i tak ostrzą sobie jednak zęby na wizytę Roberta Lewandowskiego w Londynie. Polak w sobotę jako kapitan poprowadził FC Barcelonę do efektownego zwycięstwa po powrocie drużyny na Camp Nou. Już w 4 minucie dał gospodarzom prowadzenie, i to po uderzeniu słabszą, lewą nogą. Według mnie jest najlepszym napastnikiem ostatniej dekady - komplementował go trener Hansi Flick. Przed „Lewym”

dopiero trzeci mecz z Chelsea. Statystyki przeciwko tej drużynie ma obłędne: to trzy gole i cztery asysty. Ostatni raz na Stamford Bridge pojawił się jeszcze w barwach Bayernu Monachium - w sezonie, w którym sięgnął po trofeum LM. Wtedy, czyli w lutym 2020 roku, strzelił gola i zapisał dwie asysty, a jego zespół wygrał aż 3:0, awansując później do ćwierćfinału rozgrywek. Dziś stawka jest inna, ale oczekiwania względem Polaka te same. Początek o godz. 21.00. ©

SPORT

www.sportowy24.pl

Młodzi judocy ze Słupska
z sukcesami w BobolicachKrzysztof Głowinkowski
sport@gp24.pl

JUDO. Młodzi zawodnicy TS Judo Gryf Słupsk wzięli udział w Turnieju Młodych Judoków - w holidzie dla Niepodległej, który odbył się w Bobolicach.

Zawody zorganizowane przez Akademię Judo Bobolice stanowiły część obchodów Narodowego Święta Niepodległości i zgromadziły ponad 130 uczestników z roczników 2011-2020. Na macie rywalizowali reprezentanci klubów z Bobolic, Koszalina, Dąbrowy, Rosnowa, Września oraz Słupska.

Ekipa TS Judo Gryf Słupsk zaprezentowała się znakomicie, zdobywając łącznie 21 medali. Jak podkreśla klub, wszyscy zawodnicy zasłużyli na wielkie brawa, a osiągnięte wyniki są dowodem na to, że systematyczna praca i sportowa wytrwałość przynoszą efekty.

Medale dla Gryf Słupsk zdobyli: złote - Gabi Kawałek (34 kg), Emil Jaszek (30 kg), Antek Milewski (33 kg), Łukasz Wiśniewski (42 kg), Błażej Sominka (53 kg), Iga Burzyńska (38 kg), Anastazia Przybyłowska (46 kg), Michał Milewski (42 kg), Michał Kleckow (46 kg); srebrni - Jan Krawczyk (33 kg), Ignacy Łyszyk (60 kg), Fabian Gajewski (33 kg), Alex Mackus (42 kg), Artur Vachaiev (42 kg), Anna Listowska (46 kg), Herman Vachaiev (46 kg), Borys Jarzab (66 kg); brązowe - Ruben Korwin-Piotrowski (42 kg), Jan Gajewski (42 kg), Bartek Laskus (46 kg), Artur Heimrath (60 kg).

Zawody stały się nie tylko sportową rywalizacją, lecz także okazją do uczczenia narodowego święta w duchu aktywności i fair play. Klub dziękuje wszystkim młodym judokom za zaangażowanie, ambitne walki oraz godne reprezentowanie Słupska.

Ekipa ze Słupska zdobyła łącznie 21 medali

KOSZYKÓWKA

Jakub Musiał rozstał się za porozumieniem stron z drużyną Energi Czarnych Słupsk. 27-letni rozgrywający o miejsce na parkiecie musiał rywalizować z Łotyszem Aigarsem Šķēle oraz Amerykaninem Jordanem Duffy'm. Klub ze Słupska chce wykorzystać przerwę w ligowej grze na zmiany w kadrze zespołu.

(raf)

FOT. OLIVIA NOWAK

PIŁKA RĘCZNA

Wybrzeże goni liderów. Szczypiorniści PGE Wybrzeża Gdańsk pokonali w niedzielę Zagłębie Lubin 35:30 (19:13). Aż czterech zawodników zaliczyło po 6 goli w tym spotkaniu.

(raf)

Tour de Pologne przez Bytów

Marcin Siemlak
sport@gp24.pl

KOLARSTWO. Najprawdopodobniej po 24 latach przerwę przez Pomorze Środkowe przejedzie największy wyścig kolarski w Polsce. Potwierdził to dyrektor Tour de Pologne Czesław Lang.

W 2026 roku 83. edycja wyścigu Tour de Pologne wystartuje z Gdyni. Peleton złożony z najlepszych drużyn świata rozpocznie zmagania w nadmorskim kurorcie, celebrując setną rocznicę nadania jej praw miejskich.

Wszystko wskazuje na to, że jeden z pierwszych etapów powróci na Pomorze Zachodnie. Dyrektor Tour de Pologne Czesław Lang jeszcze oficjalnie nie potwierdził trasy

FOT. PIOTR KRZYŻANOWSKI/POLSKA PRESS

Tour de Pologne powróci na Pomorze Zachodnie

wszystkich siedmiu etapów, ale w jednym z wywiadów zdradził, że przyszłoroczny wyścig ma biec przez zachodnią ścianę Polski.

- 3 sierpnia wyścig wystartuje z Gdyni, która obchodzi

swoje stulecie. Następnie wjedziemy w Kaszuby i dotrzemy do Koszalina - powiedział Lang w rozmowie z Polskim Radiem 24.

- Pierwszy etap wyścigu wystartuje z Gdyni, która obcho-

dzi swoje stulecie. Planujemy wjechać na Kaszuby. Przejeździemy także przez Bytów. Następnie będziemy zmierzać w kierunku województwa zachodniopomorskiego i lubuskiego. Pod uwagę brane są również Karpacz, Katowice, Bielsko-Biała, Wieliczka - dodał.

Wyścig Dookoła Polski gościł województwo zachodniopomorskie kilkakrotnie. Ostatni raz najlepsi kolarze świata przejeżdżali przez region w 2002 roku.

2. etap edycji sprzed 23 lat startował z Gdyni, a swoją metę miał w Koszalinie. Był to najdłuższy odcinek tamtego wyścigu liczący 246 km. Następnie peleton wystartował w Kołobrzegu, aby po 178 kilometrach płaskiego jak stół etapu finiszować w Szczecinie.

Inspirujące spotkanie z olimpijką w Siemianicach

Uczniowie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego im. Czesława Miłosza w Siemianicach przeżyli niezwykle lekcję sportu i determinacji. Szkołę odwiedziła olimpijka, Barbara Madejczyk.

Spotkanie z reprezentantką Polski w rzucie oszczepem wzbudziło ogromne emocje wśród uczniów klas piątych. Podczas wizyty sportsmenka podzieliła się z młodzieżą historią swojej kariery. Opowiedziała o początkach przygody ze sportem, co-

dziennych treningach i przygotowaniach do najważniejszych zawodów. Uczestnicy usłyszeli również o trudnościach, które zawodniczka musiała pokonać na drodze do sukcesu.

Spotkanie obfitowało w pytania od zaciekawionych uczniów. Nie zabrakło też wspólnych zdjęć i indywidualnych rozmów po zakończeniu oficjalnej części. Młodzież miała okazję zobaczyć, że nawet największe sportowe marzenia mogą się spełnić dzięki ciężkiej pracy.

Patrik Czerwiński

FOT. ORGANIZATOR

Spotkanie wzbudziło ogromne emocje wśród uczniów

W Zagórzycy grano w tenisa stołowego z okazji Święta Niepodległości

Wojciech Frelichowski
sport@gp24.pl

TENIS STOŁOWY. W sali gimnastycznej Szkoły Podstawowej w Zagórzycy odbył się VIII Wojewódzki Turniej Tenisa Stołowego z okazji niedawnego Święta Niepodległości.

W turnieju wzięło udział 64 zawodników z gminy Damnica oraz kilku powiatów z województwa pomorskiego i zachodniopomorskiego. Jak informuje, organizator rozegrało aż 222 pojedynki. Były

emocje, zaskoczenia i świetna sportowa atmosfera.

- Cieszymy się, że nasz turniej jest tak chętnie odwiedzany przez sportowców z województwa pomorskiego i zachodniopomorskiego. Towarzyszyły nam piękne emocje, a te 222 pojedynków rozegraliśmy dla naszej Niepodległej - opowiada Zbigniew Pawłowski, organizator.

Patronat nad imprezą objął wójt Gminy Damnica.

- To niezwykle cenna inicjatywa, która cieszy się dużym zainteresowaniem. Jesteśmy dumni, że to właśnie gmina

FOT. ORGANIZATOR

VIII Wojewódzki Turniej Tenisa Stołowego w Zagórzycy

Damnica jest gospodarzem tego turnieju. Dziękujemy organizatorom i zawodnikom za wspaniałe zaangażowanie - mówi Paweł Obert, wójt Gminy Damnica.

Wyniki poszczególnych kategorii: Dzieci - 1.Mikołaj Miśnik - Lębork, 2.Oliwer Siemiński - Słupsk, 3.Ignacy Jarzmicki - Domaradz; Młodzież - 1.Konrad Wenta - Janowice, 2.Alicja Puchała - Karzniczka, 3.Nadia Prasowska - Słupsk; Gmina Damnica - 1.Tomasz Baran - Bobrowniki, 2.Kazimierz Setny - Bobrowniki, 3.Kamila Duda - Zagórzycy; open -

1.Czesław Popiel - Słupsk, 2. Mariusz Wenta - Janowice, 3.Sławomir Olczyk - Nowa Wieś Lęborska.

Klasyfikacja Sołectw - Puchar Wójta otrzymało Sołectwo Bobrowniki.

- Najmłodszy uczestnik miał 9 lat, a najstarszy 68, co pięknie pokazuje, że tenis stołowy łączy pokolenia! - podkreśla Zbigniew Pawłowski.

Turniej organizowany przez UKS Zagórzycy i SP Zagórzycy odbył się w ramach dotacji z UG Damnica „Upowszechnianie Kultury Fizycznej”.